

te atq; motabilem qua producerant
 aque in species suas. et omne volatile
 fm genus suum. Et vidit deus qd esset
 bonum: benedixitq; eis dicens. Crescite
 et multiplicamini et replete aquas ma-
 ris: auesq; multiplicentur sup terram. Et
 factum est vespere et mane dies quin-
 tus. Dixit quoq; deus. Producat terra
 animam viuentem in genere suo: iumē-
 ta et reptilia et bestias terre scdm specu-
 es suas. Factuq; ē ita. Et fecit deus bes-
 tias terre iuxta species suas. iumentaz
 omne reptile terre in genere suo. Et vi-
 dit deus qd esset bonum: et ait. Faciam
 hominē ad imaginem et similitudinē
 nostram: et prebit piscibus maris et vo-
 latilibus celi et bestiis. vniuersq; terre
 omniq; reptili quod mouetur in terra.
 Et creauit deus hominē ad imaginem
 et similitudinem suam: ad imaginem
 dei creauit illum masculum et femina
 creauit eos. Benedixitq; illi deus et ait
 Crescite et multiplicamini et replete
 terram et subijcite eam. et dominami-
 ni piscibus maris et volatilibus celi. et
 vniuersis animantibus que mouentur
 super terras. Dixitq; deus. Ecce dedi vo-
 bis omnem herbam afferentē semē su-
 per terram. et vniuersa ligna q̄ habent
 in semetipsis sementem generis sui vt
 sint vobis in escam et cunctis animan-
 tibus terre. omniq; volucri celi et vni-
 uersis que mouentur in terra. et in qui-
 bus est anima viuens: vt habeant ad ve-
 scendum. Et factus est ita. Viditq; de-
 us cuncta que fecerat et erāt valde bo-
 na. Et factum est vespere et mane die-
 es sextus.

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including phrases like 'Hic sunt generatōnes celi et terre' and 'Et creauit deus hominē ad imaginem et similitudinē nostram'.

terram. et omne virgultuzagri anteq̄
 oziretur in terra. omnēq; herbā regio-
 nis priusq; germinaret. Ad enim plue-
 rat dñs deus sup terras et homo nō es-
 rat qui operaret terrā. Sed fons affe-
 debat e terra. irrigans vniuersam sup-
 ficie terre. Formauit igit dñs deus ho-
 minem de limo terre. et inspirauit in fa-
 ciem eius spiraculū vite. et factus est ho-
 mo in animam viuente. Plantauerat
 aut dñs deus paradysum voluptatis a
 a principio: in q̄ posuit hominem que forma-
 uerat. Produxitq; dñs deus de humo
 omne lignū pulcrū visu et ad rescen-
 dum suauē lignū etiā vite in medio pa-
 radisi: lignūq; scientie boni et mali. Et
 fluuius egrediebat de loco voluptatis
 ad irrigandū paradysum. q̄ inde diuidi-
 tur in quattuor capita. Nōmē vne phi-
 son. Ipe est q̄ circūit oēm terrā euilath
 vbi nascit aurū. et aurū terre illi opti-
 mum est. Ibiq; inuenit bdelliū et lapis
 onichin. Et nomē fluuij secūdi gyon.
 Ipe est qui circūit omnē terrā ethios-
 pie. Nōmē vero fluminis terciū tygris.
 Ipe vadit extra assyrios. Fluuius autē
 quart' ipe est eufrates. Tulit ergo dñs
 deus hominē: et posuit eū in paradysū
 voluptatis vt operaret et custodiret il-
 lum: precepitq; eis dicens. Ex omni ligno
 paradisi comedite: de ligno autē sciētie bo-
 ni et mali ne comedas. In quacūq; enī
 die comederis ex eo morte morieris.
 Dixit qz dñs deus. Ad est bonū hominem
 esse solū: faciamus ei adiutorij simile
 sibi. Formatis igit dñs deus de humo
 cunctis animantib; terre et vniuersis
 volatilib; celi. adduxit ea ad adā: vt vi-
 deret qd vocaret ea. Omne enī qd vo-
 cauit adā aie viuētis: ipm est nomē ei.
 Appellauitq; adā noib; suis cūcta aian-
 tia et vniuersa volatilia celi et oēs bestis-
 as terre. Ade vero nō inueniebat adiu-
 torz filis eius. Immisitq; dñs de' sopo-
 rē in adā. Cūq; obdormisset tulit vnaz
 de costis eius et repleuit carnē p ea. Et
 edificauit dñs de' costā quā tulerat de
 adā in mulierē et adduxit eā ad adam.

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including phrases like 'Hic sunt generatōnes celi et terre' and 'Et creauit deus hominē ad imaginem et similitudinē nostram'.

II
 Sicur pfecti sunt celi et terra
 et omnis ornatus eorum. Cō-
 pleuitq; deus die septimo op-
 sūm quod fecerat et requieuit die se-
 ptimo ab vniuerso opere qd patrarat.
 Et benedixit diei septimo et sanctificauit
 illum quia in ipō cessauerat ab omni
 opere suo quod creauit deus vt faceret
 Iste sunt generatōnes celi et terre quā
 creati sunt in die quo fecit deus celū et

Handwritten marginal notes at the bottom left of the page, including phrases like 'Et creauit deus hominē ad imaginem et similitudinē nostram'.

Dixitq; adam. Hoc nunc os ex ossibus meis: et caro de carne mea. Hec vocabitur virago: quonia de viro sumpta est. Quamobrem relinquet homo patrem suum et matrem et adheret uxori sue et erunt duo in carne una. Erat autem propter quod nudus adam scilicet et uxor eius. et non erubescerant.

III
Et et serpens erat callidior cum scitis animantibus terre que fecerat dominus deus. Qui dixit ad mulierem. Cur precepit vobis deus ut non comederetis ex omni ligno paradisi? Cui respondit mulier. De fructu lignorum que sunt in paradiso vescimur de fructu vero ligni quod est in medio paradisi precepit nobis deus ne comedere mus. et ne tangeremus illud ne forte moriamur. Dixit autem serpens ad mulierem. Nequaquam morte moriamini. scit enim deus quod in quocumque die comederitis ex eo aperientur oculi vestri. et eritis sicut dii scientes bonum et malum. Tudit igitur mulier quod bonum esset lignum ad vescendum et pulchrum oculis. aspectusque delectabile. et tulit de fructu illius et comedit: deditque viro suo. qui comedit et aperti sunt oculi ambobus. Cumque cognovissent se esse nudos: consuevit folia figus et fecerunt sibi pericromata. Et cum audissent vocem domini dei deambulantis in paradiso. ad auram post meridiem abscondit se adam et uxor eius a facie domini dei in medio ligni paradisi. Vocavitque dominus deus adam et dixit ei. Ubi es? Qui ait. Vocem tuam domine audiui in paradiso. et timui eo quod nudus essem et abscondi me. Cui dixit dominus. Quis enim indicavit tibi quod nudus esses nisi quod ex ligno de quo preceperam tibi ne comederes comedisti? Dixitque adam. Mulier quam dedisti mihi sociam dedit mihi de ligno et comedi. Et dixit dominus deus ad mulierem. Quare hoc fecisti. Que respondit. Serpens decepit me et comedi. Et ait dominus ad serpentem. Quia fecisti hoc maledictus es inter omnia animalia et bestias terre. Super pedes tuos gradie-

ris et terram comedes cunctis diebus vite tue. Inimicitias ponam inter te et mulierem. et seminem tuum et seminem illius. Ipsa conteret caput tuum et tu insidiaberis calcaneo eius. Mulieri quoque dixit. Multiplicabo eruminas tuas et concipias tuos. In dolore paries filios. et sub viri potestate eris et ipse dominabitur tui. Adde vero dixit. Quia audisti vocem uxoris tue. et comedisti de ligno ex quo preceperam tibi ne comederes: maledicta terra in opere tuo. In laboribus comedes ex ea cunctis diebus vite tue. Spinas et tribulos germinabit tibi et comedes herbas terre. In sudore vultus tui vesceris pane tuo donec reuertaris in terram de qua sumptus es. quia pulvis es et in pulverem reverteris. Et vocavit adam nomen uxoris sue eua: eo quod mater esset cunctorum viventium. Fecitque dominus deus adam et uxori eius tunicas pelliceas et induit eos et ait. Ecce adam quasi unus ex nobis factus est sciens bonum et malum. Nunc ergo ne forte mittat manum suam et sumat etiam de ligno vite et comedat: et vivat in eternum. Cuius sit eum dominus deus de paradiso voluptatis ut operaretur terram de qua sumptus est. Creavitque adam et collocavit ante paradisum voluptatis cherubin. et flammeum gladium atque verticillatam ad custodiendam viam ligni vite.

III
Dam vero cognovit uxorem suam eua que concepit et peperit caym dicens. Possedi hominem per deum. Rursumque peperit fratrem eius abel. Fuit autem abel pastor ovium. et caym agricola. Factum est autem post multos dies ut offerret caym de fructibus terre munera domino. Abel quoque obtulit de primogenitis gregis sui. et de adipibus eorum. Et respexit dominus ad abel et ad munera eius. ad caym autem et ad munera illius non respexit. Iratusque est caym vehementer et cecidit vultus eius. dixitque dominus ad eum. Quare iratus es et cur cecidit facies tua? Nonne si bene egeris recipies. Sin autem male

Handwritten marginal notes in the left margin, including phrases like 'Dixitq; adam', 'Et ait dominus', and 'Quare iratus es'.

Handwritten marginal notes in the right margin, including phrases like 'Et ait dominus', 'Quare iratus es', and 'Sin autem male'.

Handwritten notes at the bottom of the page, possibly a summary or commentary on the preceding text.

Adhuc enim et post dies septē ego plu-
am sup̄ terram quadraginta diebus et
quadraginta noctibus: et delebo omnē
substantiā quam feci de sup̄ficie terre.
Fecit ergo noe omnia que mādauerat
ei dñs. Eratq; sexcentoz annoz quan-
do diluue aque inundauerūt super ter-
ram. Et ingressus est noe ⁊ filius eius
proz eius et prozes filioz eius cū eo in
arcā ppter aquas diluuij. De animati-
bus quoq; mūdīs ⁊ immūdīs ⁊ de vo-
lucibus et ex omni qđ mouetur super
terrā duo ⁊ duo ingressi sunt ad noe in
arcam masculus et femina, sicut prece-
perat dñs noe. Cūq; transissent septē
dies: aque diluuij inundauerunt super
terrā. Anno sexcentesimo vite noe mē-
se secundo septimodecimo die mensis
rupti sunt oēs fontes abyssi magne: et
cataracte celi aperti sunt et facta est plu-
uia super terrā quadraginta diebus. In articulo diei il-
lius ingressus est noe et sem et cham ⁊
iaphet filij eius, et proz illius ⁊ prozes
filioz eius cum eis in arcam, ipsi et
omne animal s̄m genus suū vnuerſa-
q; iumenta in genere suo, et omne qđ
mouetur super terrā in genere suo cū-
ctiq; volatile s̄m genus suū. Vniuerſe
aues oēsq; volucres ingressę sunt ad
noe in arcā: bina ⁊ bina ex omni carne
in qua erat spiritus vite. Et q̄ ingressa
sunt: masculus et femina ex omni car-
ne introierunt sicut p̄cepit eis deus, et
includit̄ euz dñs deſoris. Factumq; est
diluuū quadraginta diebus sup̄ terrā
et multiplicatae sunt aq; et eleuauerūt
arcam in sublimē a terra. Eleuāter
enim inundauerūt et omnia repleue-
runt in sup̄ficie terre. Porro arca fere-
batur sup̄ aquas, ⁊ aque p̄ualuerunt
n̄ mis super terrā opertq; sunt omnes
mōtes excelsi subvniuerso celo. Quin-
decim cubitis altior fuit aqua sup̄ mō-
tes quos operauerat. Cōsumptaq; est
oil caro q̄ mouebat̄ sup̄ terrā volucrū
animantiū bestiarū: omniūq; reptiliū
que reptant sup̄ terrā. Cūuersi hoies

et cuncta in quib; spiraculū vite est in
terra: mortua sunt. Et deleuit de oēm
substantiā que erat sup̄ terram ab hoie
vīq; ad pecus: tā reptū q̄ volucres celi
et deleta sunt de terra. Remansit autē
solus noe et qui cū eo erāt in arca. Ob-
tinuerūtq; aque terrā Centū quinqu-
aginta diebus. VIII

Et recordatus autē dñs noe cum
ctatūq; animantiū, et omniū
iumentoz que erāt cum eo in arca, ad-
duxit spiritū sup̄ terram et imminute
sunt aque et clausę sunt fontes abyssi
cataracte celi, et phibite sunt pluuie de
celo. Reuersęq; aq; de terra efflēs et re-
deuntēs, et ceperūt minui post centū
quinquaginta dies. Requieuitq; arca
mēse septimo viceſimo septimo die mē-
sis sup̄ montes armenie. At vero aque
ibant ⁊ decreſcebāt vīq; ad decimū mē-
sem. Decimo enī mēse prima die men-
sis aparuerūt cacumina montiū. Cūq;
q; transissent q̄draginta dies aperiens
noe fenestrā arce quam fecerat dimisit
coruū q̄ egrediebat ⁊ nō reuertebat
nec sicarent aq; sup̄ terras. Emisit q; q;
columbā post eum vt videret si iā ces-
sasset aque sup̄ faciē terre. Que cum
nō inuenisset vbi requiesceret pes ei,
reuerſa est ad eū in arcam. Aque enim
erāt sup̄ vnuerſam terrā. Extenditq;
manū suam: et apprehensam intulit in
arcā. Expectatis autē vltra septē dieb;
alijs: rurſum dimisit columbā ex arca.
At illa venit ad eū ad vesp̄ram portās
ramū oliue virentib; folijs in ore suo.
Intellexit ergo noe q̄ cessasset aque
sup̄ terrā. Expectantq; nihilomin⁹ ses-
prem alios dies, ⁊ emisit columbā, que
nō est reuerſa vltra ad eū. Agit sexcen-
tesimo primo anno vite noe, primo me-
se prima die mensis imminute sunt aq;
sup̄ terrā. Et aperies noe tectum arce
at pexit, viditq; q̄ exiccata esset sup̄fici-
es terre. Mēse secūdo septimo ⁊ vice-
simo die mensis arefacta est terra. Los-
cutus ē autē dñs ad noe dicens. Egredere
de arca: tu et proz tua, filij tui ⁊ proz

Centum

B

Quanto die
fecerunt
in articulo
diei illius
ingressus
est noe et
filij eius
et proz
eius cum
eis in arcam

Arca enim in diebus
vniuersis
et ceteris
et ceteris

Arca enim in diebus
vniuersis
et ceteris
et ceteris

Arca enim in diebus
vniuersis
et ceteris
et ceteris

Arca enim in diebus
vniuersis
et ceteris
et ceteris

B

Arca enim in diebus
vniuersis
et ceteris
et ceteris

Arca enim in diebus
vniuersis
et ceteris
et ceteris

tes filiosim tuorum tecum: cuncta anima
tia que sunt apud te: ex omni carne car
in volatilibus quibus in bestiis et uniuersis re
ptibus que reptant super terram educ
tecum et egredimini super terram. Crescite
et multiplicamini super eam. Egressus est
ergo noe et filij eius et vxores illius et vx
ores filiorum eius cum eis: sed et omnia ani
mantia: iumenta et reptilia que reptant
super terram secundum genus suum: egressa
sunt de arca. Edificauit autem noe altare
domino: et tollens de cunctis pecoribus et volu
cribus mundi obtulit holocausta super
altare. Odozarusque est dominus odoze lya
uitatis: et ait ad eum. Nequaquam ultra ma
ledicam terre propter hominem. Sensus
enim et cogitatio humani cordis in ma
lum prona sunt ab adolescentia sua. Non
igitur vitra percussam omnem animam viuē
tem sicut feci. Cunctis diebus terre se
mentis et messis. Frigus et aestus. Estas et
hyems: nox et dies non requiescent. IX

Benedixitque deus noe et filijs
eius et dixit ad eos. Crescite et
multiplicamini et replete ter
ram: et terroz vestre ac tremor sit super
cuncta animalia terre. et super omnes vo
lucres celi cum uniuersis que mouentur
super terram. Omnes pisces maris
manu vestre traditi sunt. et omne quod
mouerit et viuit erit vobis in cibum.
Quasi olera viretia tradidi vobis omnia:
excepto quod carne cum sanguine non come
deritis. Sanguinem enim animarum vestra
rum requira de manu cunctarum bestia
rum: et de manu hominis. De manu vi
ri et de manu fratris eius requira ani
mam hominis. Quicumque effuderit hu
manum sanguinem: funderetur sanguis il
lius. Ad imaginem dei quippe factus est
homo. Vos autem crescite et multiplica
mini et ingredimini super terram et imple
te eam. Hec quoque dixit deus ad noe et
ad filios eius cum eo. Ecce ego statuam pa
ctum meum vobiscum et cum semine vestro
post vos: et ad omnem animam viuente que
est vobiscum. tam in volucribus quibus in iu
mentis et pecudibus terre: cunctisque que

egressa sunt de arca et uniuersis bestiis
terre. Statuam pactum meum vobiscum
et nequaquam ultra interficiet omnis ca
ro aquis diluuij: neque erit deinceps dilu
uium dissipans omnem terram. Dixitque
deus. Hoc est signum federis quod do inter
me et vos et ad omnem animam viuente:
que est vobiscum in generationes sempi
ternas. Arcum meum ponam in nubibus ce
li. et erit signum federis inter me et in
ter terram. Cumque obduxero nubibus celum:
apparebit arcus meus in nubibus et re
cordabor federis mei quod pepigi vobi
scum. et cum omni aia viuente que carne
vegetat. et non erunt ultra aque diluuij
ad delendam uniuersam carnem. Eruntque ar
cus meus in nubibus et videlicet illud et
recordabor federis sempiterni: quod pactum
est inter deum et omnem animam viuente in
uniuerse carnis que est super terram. Dixitque
dominus ad noe. Hoc est signum federis quod
constitui inter me et omnem carnem super
terram. Erant ergo filij noe qui egressi
sunt de arca: sem. cham. et iaphet. Noz
ro cham ipse est chanaan. Tres vero filij
sunt noe. et ab his disseminatum est omne
genus hominum super uniuersam terram
Cepitque noe vir agricola exercere terram
et plantauit vineas. Bibeatque vinum in
tabernaculo suo. Quod cum vidisset cham
pater chanaan: verenda scilicet patris sui es
se nudata: nunciavit duobus fratribus suis
foras. At vero sem et iaphet pallium im
posuerunt humeris suis et incedentes
retrosolum. operuerunt verenda patris
sui. Faciesque eorum auerse erant patri vi
rilia non viderunt. Vigilans autem noe expro
no cum didicisset que fecerat ei filius sub
minor ait. Benedictus chanaan seruus
seruorum erit fratribus suis. Dixitque
Benedictus dominus deus sem: sit chanaan
seruus eius. Dilatet deus iaphet et ha
bitet in tabernaculis sem: sitque chanaan
seruus eius. Cixit autem noe post diluuium
trecentis quinquaginta annis: et imple
te sunt omnes dies eius nongentorum quin
quaginta annorum et mortuus est. X

Handwritten marginal notes in the left margin, including a large initial 'S' and various scriptural references.

Handwritten marginal notes in the left margin, including a large initial 'S' and various scriptural references.

Handwritten marginal notes in the left margin, including a large initial 'S' and various scriptural references.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, including a large initial 'S' and various scriptural references.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, including a large initial 'S' and various scriptural references.

E sunt generatōes filiorū noe
 h lem. cham. ⁊ iaphet. **N**atiq̄ sūt
 eis filij post diluuium. **F**ilij iaphet
 gomer ⁊ magog ⁊ madai ⁊ iauan ⁊
 tubai ⁊ mosoch et tyras. **P**orro filij
 gomer: assenec et riphath et cingorma.
Filij autē iauan: helisath ⁊ tharhis ⁊ cethim ⁊
 todanum. **A**b his diuise sunt insule gē
 tium in regionibz suis. vnusquisq̄ p̄
 linguā suā familias suas in nationibz
 suis. **F**ilij autē cham chus ⁊ mestraim et
 phuth et chanaan. **F**ilij autē chus: saba
 euila ⁊ sabathaz regma ⁊ sabathaca. **F**i
 lij regma saba et dadā. **P**orro chus ge
 nuit nemroth. **I**pse cepit esse potes in
 terra et erat robustus venator coram
 dño. **A**b h̄ exiuit puerbū. **Q**uasi nem
 roth robust⁹ venator corā dño. **F**uit au
 tē principiu regni ei⁹ babilō. et arach.
 ⁊ achath. ⁊ calanne: in terra sennaar. **D**e
 terra illa egressus est assur ⁊ edificauit
 ninuen. et plateas ciuitat⁹ ⁊ chale. **R**e
 seu q̄q̄ inter ninuen ⁊ chale. **H**ec ē ci
 uitas magna. **A**t vero meiraim genuit
 ludim ⁊ ananim et laabim ⁊ neprum
 ⁊ phetrusim ⁊ cellum de q̄b̄gressi sūt
 philistim ⁊ capturim. **C**hanaan autez
 genuit sidonē p̄mogenitū suū et theū ⁊
 iebuleum et amozreū ⁊ gergefē ⁊ eue
 um et arachū. cyneū ⁊ aradiū. samari
 then et amatheū. **E**t p̄ hos disseminati
 sunt ppli chananeoz. **F**actiq̄ sunt ter
 minū chanaan venientibz a sidone iera
 ran vsq̄ gaçam. **D**onec ingrediar⁹ sodo
 mam et gomozrā ⁊ adamā et seloim vsq̄
 çiefa. **H**i sunt filij cham in cognatōni
 bus ⁊ linguis ⁊ generatōibz terriq̄ et
 gentibz suis. **D**e sem q̄q̄ nati sunt p̄e
 oim filioz heber: fratre iaphet: maiore.
Filij sem: helam ⁊ assur ⁊ arpharat lud
 et aram. **F**ilij arā hus et hui ⁊ gether ⁊
 mes. **A**t vero arpharat genuit sale. de q̄
 or⁹ est heber. **N**atiq̄ sūt heber filij duo.
 nomē vni p̄ leg: eo q̄ in diebz eius di
 uisa sit terra. et nomē fratris ei⁹ iectā.
Qui iectan genuit elmodad et saleph
 et asarmoth. iare ⁊ adurā ⁊ iacal ⁊ tēda
 et hebal ⁊ abimabel: laba et iophir ⁊ eui

la et iobab. **D**ēs isti filij sectan. **E**t facta
 est habitatio eoz de messia p̄gentis
 bus vsq̄ sephar montē orientale. **I**sti
 sunt filij sem in cognatōes ⁊ linguas
 regionis in gentibus suis. **D**e familie
 noe iuxta p̄los et natōes suas. **A**b his
 diuisi sunt gētes in terra post diluuium.
Rat autē terra labij XI
 e vnus et sermōnū eozundem
Lunq̄ pficiscerentur de oriēte
 inuenierunt campū in terra sennaar et
 habitauerūt in eo. **D**ixitq̄ alter ad pri
 mum suum. **V**enite faciamus lateres
 et coquamus eos igni. **H**abuerūtq̄ la
 teres. p̄ saxis et bitumē. p̄ cemēto. et di
 xerunt. **V**enite faciam⁹ nobis ciuitatē
 et turrē cuius culme p̄tingat vsq̄ ad ce
 lū ⁊ celebrem⁹ nomē nēm anteq̄ dñs
 daniur in vniuersas terras. **D**ecendit
 autē dñs vt videret ciuitatē ⁊ turrē quā
 edificabāt filij adā et dixit. **E**cce vn⁹ est
 xp̄s ⁊ vnū ē labiū o. b. **C**eperūtq̄ hoc
 facere: nec delister a cogitōibz suis
 nec eas ope cōpleāt. **V**enite igit̄ delcē
 dam⁹ ⁊ pfundam⁹ ibi linguā eoz vt nō
 audiat vnusq̄q̄ vocē prmi sui. **A**t ita
 diuisit eos dñs ex illo loco in vniuersas
 terras: et cessauerūt edificare ciuitatē.
Et idcirco vocatū est nomē loci illi⁹ ba
 bel: q̄ ibi cōfusuz est labiū vniuerse ter
 re. **E**t inde disp̄sit eos dñs sup facie cū
 ctaz regionū. **D**e sūt generatōes sem.
Sem erat centū annoz qm̄ genuit ar
 pharat: biēnio p̄ diluuiū. **V**ixitq̄ sem
 postq̄ genuit arpharat q̄ngentis annis
 ⁊ genuit filios ⁊ filias. **P**orro arpharat
 vixit trigintaquinq̄ annis ⁊ genuit sale.
Vixitq̄ arpharat postq̄ genuit sale tre
 cētis tribz annis ⁊ genuit filios ⁊ filias
Sale q̄z vixit triginta ānis ⁊ genuit he
 ber. **V**ixitq̄ sale postq̄ genuit heber q̄
 dringētis tribz ānis: ⁊ genuit filios ⁊ fi
 lias. **V**ixit autē heber trigintaquētuor ānis
 et genuit phalech. **E**t vixit heber postq̄
 genuit phalech q̄dringētis triginta an
 nis ⁊ genuit filios ⁊ filias. **V**ixit q̄z pha
 lech triginta annis ⁊ genuit reu. **V**ixit
 q̄z phalech postq̄ genuit reu ducentis

nouem annis: et genuit filios et filias. Dixit autem reu trigintaquinque annis. et genuit saruch. Dixit quoque reu postquam genuit saruch ducentis septem annis: et genuit filios et filias. Dixit autem saruch triginta annis: et genuit nachor. Dixit quoque saruch postquam genuit nachor ducentis annis. et genuit filios et filias. Dixit autem nachor viginti nouem annis: et genuit thare. Dixit quoque nachor postquam genuit thare centum decem et nouem annis: et genuit filios et filias. Dixit quoque thare. lxx. annis et genuit abraam et nachor et ara. **H**ec sunt autem generatioes thare. Thare genuit abraam: nachor et ara. Porro ara genuit loth. **N**ortuusque est ara ante thare patrem suum in terra natiuitatis sue in vr chaldeorum. Durauerunt autem abraam et nachor uxores. Nomen uxoris abraam sarai. **E**t nomen uxoris nachor melcha filia ara patris melchir et prius iesch. **E**rat autem sarai sterilis: nec habebat filios. Tulit itaque thare abraam filium suum et loth filium ara filium filii sui. et sarai nurum suam: uxorem abraam filii sui. et eduxit eos de vr chaldeorum. ut irent in terram chanaan. **G**eneruntque vscq; aran et habitauerunt ibi. **E**t facti sunt dies thare ducentorum quatuordecim annorum: et mortuus est in aran.

XII

Ixit autem dominus ad abraam. **E**grede te de terra tua et de cognatione tua et de domo patris tui et veni in terram quam monstrauero tibi. **F**acisque te in gentem magnam et benedicam tibi et magnificabo nomen tuum: et scilicet benedicent tibi: et maledicent tibi: atque in te benedicent vniuersae cognationes terre. **E**gressus est itaque abraam sic praeceperat ei dominus. et iuit cum eo loth. **S**epuagintaquinque annorum erat abraam cum egredere de aran. **T**ulitque sarai uxorem suam. et loth filium fratris sui vniuersamque substantiam quam possiderat et animasque fecerat in aran: et egressi sunt ut irent in terram chanaan. **C**umque venissent in eam pertransiuit abraam terram vsque ad locum sichein. et vsque ad couallē illutire. **C**haneus autem tunc erat in terra. **A**pparuit autem dominus abraam: et dixit ei. **S**emini

tuo dabo terram hanc. **Q**ui edificauit ibi altare domino qui apparuerat ei. et inuocauit ibi nomen eius. **E**t inde transgrediens ad montem qui erat contra orientem bethel. tetendit ibi tabernaculum suum ab occidente huius bethel et ab oriente hai. **E**dificauit quoque ibi altare domino: et inuocauit nomen eius. **P**errexit quoque abraam radem et vltra pergens ad meridiem: facta est autem fames in terra. **D**escendit quoque abraam in egyptum ut peregrinaret ibi. **P**reualuerat enim fames in terra. **C**umque prope esset ut ingrederet egyptum: dixit sarai uxori suae. **N**on in qua pulchra sis mulier: et quae viderint te egypti dicituri sunt. **U**xor illi est: et interficiet me et te reseruaui. **D**ic ergo obsecro te quod soror mea sis: ut bene sit mihi propter te. et uiuet anima mea ob gratiam tuam. **C**umque ita ingressus esset abraam egyptum viderunt egypti mulierem quae esset pulchra nimis. **E**t nunciauerunt principes pharaoni et laudauerunt eam apud illum. **E**t sublata est mulier in domum pharaonis: abraam vero bene vni sunt propter illam. **F**ueruntque ei oues et boues et asini et seruit familiae et asini et cameli. **F**lagellauit autem dominus pharaonem plagis maximis et domum eius propter sarai uxorem abraam. **C**locauitque pharaon abraam et dixit ei. **Q**uid nam est hoc quod fecisti mihi? **Q**uare non indicasti mihi quod uxor tua esset. **Q**uia ob causam dixisti esse sororem tuam: ut tollerem eam mihi in uxorem. **N**unc igitur ecce coniuuisti tuam: accipe eam et vade. **P**recepitque pharaon super abraam viris et deduxerunt eum et uxorem eius. et omnia que habebat.

XIII

Descendit ergo abraam de egypto a ipse uxor eius et omnia quae habebat et loth cum eo ad australem plagam. **E**rat autem dices valde in possessione auri et argenti. **R**euersusque est pater quoniam natus a meridie in bethel vsque ad locum bethel: fixerat tabernaculum in bethel et hai in loco altaris quod fecerat pater: et inuocauit ibi nomen domini. **S**ed loth qui erat cum abraam fuerunt greges omnium et arma et tabernacula. nec poterat eos cape terra ut habitaret simul. **E**rat quippe substantia eo

Handwritten marginal notes in the left margin, including a large initial 'B' and various scriptural commentaries.

Handwritten marginal notes in the right margin, including a large initial 'B' and various scriptural commentaries.

Additional handwritten notes at the bottom of the page, continuing the commentary.

rum multa, et nequibāt habitare cōi-
ter. Cū facta est rixa inter pastores gre-
gū abrahā et loth. Eo autē tpe chananeus
et pheriseus habitabāt i terra illa. Dix-
it g̃ abrahā ad loth. Ne q̃so sit iurgū int̃
me et te et inter pastores meos et pasto-
res tuos fratres enī sumus. Ecce vni-
uersa terra corā te est recede a me obse-
cro. Si ad sinistra ieris. ego dexterā te
neto: si tu dexterā elegeris: ego ad fini-
strā p̃gam. Et ienatis itaq; loth ocul̃ vi-
dit oēm circa regionē iordanis que vni-
uersa irrigēbat aq̃q; subuerteret dñs
sodomā et gomorrā sicut paradysus dñi.
et sic egyptus venientib; in segoz. Ele-
git sibi loth regionē circa iordanē et re-
cessit ab oriēte. Diuisiq; sūt alterutrū
a fratre suo. Abrahā habitabat i terra cha-
naan. Loth vero morat̃ est in opidis q̃
erāt circa iordanē: et habitavit in sodo-
mis. Hoīes autē sodomite pessimi erāt
et pctōres corā dño nimis. Dixitq; dñs
ad abrahā: postq; diuisus ē ab eo loth. Le-
ua oculos tuos in directū et vide a loco
in q̃ nūces ad aquilonē et meridie. ad
orientē et occidentē. Omnē terrā quā
cōspicis: tibi dabo et semini tuo vsq; in
sempiternū. faciāq; semē tuū sicut pul-
uerē terre. Si q̃s p̃r hoīm numerare
puluerē terre: semē q̃q; tuū numerare
poterit. Surge ergo et pambula terrā
in longitudie et in latitudine sua: q̃ tibi
daturus sum eā. Nouēs igi; taberna-
culū suū abrahā. venit et habitavit iuxta
cōuallē mābre q̃ est in hebron. Edifica-

uitq; ibi altare dño. XIII
F Actū est autē i illo tpe vt amra-
phel rex sennaar et arioch rex

pōti et chodorlaomor rex elamitarū et tha-
dal rex gentiū: iniret bellū i basa regēz
sodomoz et i bessa regē gomozre et p̃tra
sennaar regē adame. et i semeber regēz
seboym. cōtraq; regē bale: ipa est segoz.
Quē hi uenerunt in valle filuestre. q̃
hic est mare salis. Duodecim ei annis
seruierāt chodorlaomor. et terciodeci-
mo anno recesserūt ab eo. Igit̃ q̃rtode-
cimo anno venit chodorlaomor et reges

qui erāt cū eo et p̃cusserūt raphaym i
altaroth et carnaym et cucim cū eis. et
emin i sabe cariat haim et chozreos i mō-
tibus seyr vsq; ad campestria pharan que
est in solitudine. Reuersiq; sunt et re-
nerūt vsq; ad fontē mephat ipa ē cades
et p̃cusserūt oēm regionē amalechitarū
et amozreoz q̃ habitabāt in asa sontha-
mar. Et egressi sunt rex sodomoz et rex
gomozre rexq; adame et rex sedoyim nec
nō et rex bale q̃ est segoz. et duxerūt acie
cōtra eos in valle filuestri. s. aduersus
chodorlaomor regē elamitarū et thadal
regē gentiū et amraphel regē sennaar et
arioch regē ponti: q̃rtuoz reges aduer-
sus quinq;. Clallis autē filuestris habet
bat puteos multos bituminis. Itaq;
rex sodomoz et rex gomozre tergaverte-
rūt. ceciderūtq; ibi. et q̃ remanserāt su-
gerūt ad monte. Tulerūt autē oēm sub-
stantiā sodomoz et gomozreoz et vni-
uersa q̃ ad cibū p̃cinet et abierūt. Nec
nō et loth et substantiā ei. filiū fratris
abrahā q̃ habitabat in sodomis. Et ecce vñ
q̃ euaserat nūciauit abrahā hebreo q̃ habi-
tabat in cōualle mābre amozrei fratris
eschol et fratris aner. Hi enī pepigerant
fedus cū abrahā. Quō cū audisset abrahā ca-
ptū vic; loth fratrē suū: numeravit ex-
peditos vernaculos suos trecentos decē
et octoz et p̃secutus est eos vsq; dan. Et
diuisis sociis irruit sup eos nocte. Per-
cussitq; eos et p̃secutus est vsq; soba et
phenicen q̃ est ad leuā damasci. Redu-
xitq; oēm subaz: et loth frēz suū cū sub-
stantiā illi: mulieres q̃z et p̃p̃m. Egressus
est autē rex sodomoz in occursum eius
postq; reuersus ē a cede chodorlaomor
et regū q̃ cū eo erāt in valle sabe: qui est
vallis regis. At vero melchisedech rex
salē: p̃ferēs panē et vinū erat ei sacerdos
dei altissimi b̃ndixit ei et ait. B̃ndictus
abrahā deo excelso q̃ creauit celū et terrā et
b̃ndict̃ de? excelsus. q̃ p̃tegēte hostes i
manib; tuis sunt. Et dedit ei decimas
ex oib;. Dixit autē rex sodomoz ad abrahā
Da mihi aias: ceterā tolle tibi. Qui r̃n-
dit ei. Leuo manū meā ad dñm deū ex-

*Amraphel rex sennaar
et arioch rex ponti
et chodorlaomor rex elamitarum
et thadal rex gentium
et amraphel rex sennaar
et arioch rex ponti
et chodorlaomor rex elamitarum
et thadal rex gentium*

*Numero
habitu
amirg*

*Numero
habitu
amirg*

*Numero
habitu
amirg*

*Numero
habitu
amirg*

Handwritten marginal notes at the top of the page, including "Abraham dicitur..."

cellum possessore celi et terre: quia filio subregminis usque ad corrigiam callige non accipiam ex oibus que tua sunt: ne dicas. ego ditavi abraham exceptis his que comederunt tuuvenes. et tibi viros que venerunt mecum ananias et mambze. Isti accipiunt partes suas.

XV

Is itaque tractatis factus est sermo domini ad abraham per visionem dicens. Non timere abraham. Ego protector tuus et merces tua magis nimis. Dixitque abraham. Domine deus quid dabis mihi. Ego vana absque liberis et filiis procuratoris domus mee. ille dicitur masechiel. Addiditque abraham. Domine autem non deditur semini. et ecce vernaculus meus heres meus erit. Statimque sermo domini factus est ad eum dicens. Non erit hic heres tuus. sed que egredietur de utero tuo ipsum habebis heredem. Eduxitque eum foras et ait illi. Suspice celum et numera stellas si potes. et dixit ei. Sic erit semini tuum. Crederat abraham deo et reputatum est illi ad iustitiam. dixitque ad eum. Ego dominus que eduxi te de terra chaldeorum ut darem tibi terram istam et possideres eam. At ille ait. Domine deus vult scire possum que possessor sum eius. Et respondit dominus. Sume inquit mihi vaccam triennem et capram trimam et arietem annorum trium. turturam que et columbam. Qui tollens uniuersa hec diuisit ea per medium. et utraque partes se alterius posuit. aues autem non diuisit. Descenderuntque volucres super cadauera et abigebat eas abraham. Cumque sol occubere super irruit super abraham et horrorem magnum et tenebrosus inuadit eum. Diciturque est ad eum. Scito quia seruiturum que pegrinum futurum sit semini tuo in terra non sua et subiciet eos seruituri: et affliget quodringentis annis. Clerunt gentem cui seruituri sunt ego iudicabo post hec egredientem cum magna suba. Tu autem ibis ad pres tuos in pace sepultus in senectute bona. Generatione autem quarta reuertentur huc. Necdum enim complete sunt iniustitiae amorreorum: usque ad presentis tempus. Cum ergo occubisset sol facta est caligo tenebrosa. et apparuit clibanus fumans et lapas ignis transiens inter diuisiones illas. In illo die pepigit

dominus fedus cum abraham dicens. Semini tuo dabo terram a flumine egypti usque ad flumen magni eufraten. Caneos et cenegeos. cethmoneos et elxos et phereleos. ramphaim que et amorreos. cueos et chanaanos et gergeleos et iebuseos.

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including "Sicut dicitur..."

XVI
Sicut sarai uxor abraham si genuerit tibi sibi liberos: sed hanc ancillam egyptiam nomine agar dixit marito suo

Ecce concludit me dominus ne parere: ingredere ad ancillam meam si forte saltim exilia suscipiam filios. Cumque ille accepisset deprecanti: tulit agar egyptiam ancillam suam. post annos decem que habitare ceperat in terra chanaan: et dedit eam viro suo prorege. Qui ingressus est ad eam. At illa concepit leuides desperit dominam suam. Dixitque sarai ad abraham. Vniquam agis pro me. Ego dedi ancillam meam in sinu tuo: que vides que concepit despectui me habet. Iudicet dominus inter me et te. Qui respondit abraham. Ecce ait ancilla tua in manu tua est: utere ea ut libet. Affligente igitur eam sarai: fugam in iherosolima in solitudine que est in via sur in deserto. Dixit ad illam. Agar ancilla sarai vult venis et que vadis. Que respondit. A facie sarai domine mee ego fugio. Dixitque ei angelus domini. Reverte ad dominam tuam et humiliare sub manu illius. Et rursum multiplicas inquit multiplicabo semini tuo: et non numerabitur propter multitudinem. Ac deinceps ecce ait concepit et parit filium vocabisque nomen eius hismael: eo que audierit dominus afflictio tua. Dic erit fortis homo. manus eius pro oculo et manus oculo pro eum. et e regione uniuersorum fratrum suorum figet tabernacula: Vocauit autem agar nomen domini que loquebatur ad eam tu deus que vidi disti me: dixit enim. Profecto hic vidi posteriora videtis me. Propterea appellauit puteum illum: puteum vinetis et videtis me. Ipse est inter cades et barad. Deprecepitque agar abraham filium que vocauit nomen eius hismael. Octoginta sex annorum erat abraham quando pepit ei agar hismael.

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including "Sicut dicitur..."

XVII
Dixitque domino nonaginta et nouem annorum esse cepit: apparuit ei deus dixitque ad eum. Ego dominus ois

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including "Sicut dicitur..."

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including "Sicut dicitur..."

Large handwritten marginal note at the bottom of the page, spanning across the width of the page.

tens. Ambula coram me et esto perfectus. Donaque sedus meum inter me et te. et multiplicabo te vehementer nimis. Cecidit abraham in facie. Dixitque ei deus. Ego sum et ponam pactum meum tecum. et eris pater multarum gentium. Nec ultra vocabitur nomen tuum abraham sed appellaberis abraham: quia pater multarum gentium constitutus eris. Faciamque te crescere vehementer et ponam te in gentibus regesque ex te egredientes. et statua pactum meum inter me et te et in semine tuo post te in generationibus suis federe sempiterno: ut sim deus tuus et seminis tui post te. Daboque tibi et semi tuo post te terram peregrinationis tue et omnem terram chanaan in possessionem eternam erogabo deus eorum. Dixit itaque deus ad abraham. Et tu custodies pactum meum et semine tuum post te in generationibus suis. Hoc est pactum meum quod stabit inter me et vos et semine tuum post te. Circumcidetis carnem proputij vestri sicut sit in signum federis inter me et vos. Infans octo dierum circumcidetis in vobis. Omne masculinum in generationibus vestris tam vernaculus quam emptus circumcidetis. et quicumque non fuerit de stirpe vestra. Erigit pactum meum in carne vestra in federe eternum. Vasculum cuius proputij caro circumcisa non fuerit: delebitur anima illa de populo suo: quia pactum meum irritum fecit. Dixit quoque deus ad abraham. Sarai uxor tua non vocabitur sarai sed sara et benedicta ei. et ex illa dabo tibi filium cui benedictus superius erit quia in nationes: et reges populorum nascentur ex eo. Cecidit abraham in facie sua et inhiavit corde suo dicens. Putasne centenarius nascentur filii mei. et sara nonagenaria pariet. Dixitque ad dominum. vtrina hilmael vivat coram te. et ait dominus ad abraham. Sara uxor tua pariet tibi filium vocabiturque nomen eius isaac. et constitua pactum meum illi in federe sempiternum et semi eius post eum. Super hilmael autem exaudiui te. ecce benedicta ei: et augetur et multiplicabo eum valde. Duodecim duces generabit: et faciam illum crescere in gentem magnam. pactum vero meum statua ad isaac quem prout tibi sara tempore isto in anno altero. Cumque finis esset sermo loquentis cum eo: ascendit deus ad abraham. Tulit autem abraham hilmael filium suum et omnes vernaculos domus sue uniuersosque quos emerat. et circumcidit carnem proputij eorum. Itaque in ipsa die sic precepit ei deus. Abrahama nonaginta et noue erat annorum quando circumcidit carnem proputij sui. et hilmael filius suus tredecim annos impleuerat tempore circumcisionis sue. Eadem die circumcisi sunt abrahama et hilmael filius eius et omnes viri domus illius tam vernaculi tam empti et anagnigene propter circumcisi sunt.

liu suu et oes vernaculos domus sue uniuersosque quos emerat. et circumcidit carnem proputij eorum. Itaque in ipsa die sic precepit ei deus. Abrahama nonaginta et noue erat annorum quando circumcidit carnem proputij sui. et hilmael filius suus tredecim annos impleuerat tempore circumcisionis sue. Eadem die circumcisi sunt abrahama et hilmael filius eius et omnes viri domus illius tam vernaculi tam empti et anagnigene propter circumcisi sunt.

XVIII

Paruit autem ei dominus in conualle mabre sedenti in ostio tabernaculi sui in ipso teruore diei. Cumque eleuasset oculos appuerunt ei tres viri stantes prope eum. quos cum videret: cucurrit in occursum eorum de ostio tabernaculi sui et adorauit in terra et dixit. Domine si inueni gratiam in oculis tuis ne transias super me et offeram pauculum aquam et lauent pedes vestros et requiescite sub arboribus. Donaque bucellam panis et confortetur cor vestrum: postea transibitis. Adcirco et descendistis ad suum vtrum. Qui dixerunt. Fac ut locus vester festinavit abrahama in tabernaculum ad sara: dixit ei. Accelera tria sata simile comisce et fac subcinericios panes. Ipse vero ad armentum cucurrit et tulit in de vitulum tenerum et optimum: deditque puero. quem festinavit et contulit illum. Tulit quoque butyrum et lac et vitulum quem coxerat et posuit coram eis. Ipse vero stabat iuxta eos sub arboribus. Cumque comedissent dixerunt ad eum. Ubi est sara uxor tua? Ille respondit: ecce in tabernaculo est. Qui dixerunt. Revertes veniam ad te tempore isto: vita comite. et habebit filium sara uxor tua. Quo audito sara risit post ostium tabernaculi. Erant autem ambo senes puerique etatis. et desiderat sara fieri muliebria. quam risit occulte dicens. Postquam consenui et dominus meus vetulus est. voluptati operam dabo. Dixit autem dominus ad abraham. que risit sara uxor tua dicens. non do paritura sum an? Numquid deo quicumque est difficile? Iuxta predictum reuertar ad te hoc eodem tempore vita comite et habebit sara filium. Negauit sara dicens. non risi: timore perterrita. Dominus autem non est inquit ita: sed risisti. Cum ergo surrexissent in de viri. direxerunt oculos contra

Nam

[Marginal notes in Latin script, including phrases like 'Et tu custodies pactum meum...', 'Daboque tibi...', and other commentary.]

[Marginal notes in Latin script, including commentary on the text and references to other parts of the Bible.]

quod non possunt nisi per se...

quod non possunt nisi per se...

sodomā. et abraā simul gradiebar: dedu-
 cens eos. Dixitq; dñs. Nā relare potes
 ro abraā q̄ gestur' ium. cū futur' sit i ge-
 re magnā ac robustissimā: et bñdicende
 sint i eo oēs natōes tre. Scio em q' p̄-
 cepturus sit filijs suis et domui tue post
 se vt custodiāt viā dñi et faciāt iudiciū et
 iusticiā: et adducat dñs p̄t abraā oīa q̄
 locut' ē ad eū. Dixit itaq; dñs. Clamor
 itaq; sodomoz et gomorreoz multiplicat'
 est. et pctm̄ eoz aggrauatū ē nimis. De-
 scendāt videtū: p̄trū clamorē q̄ venit ad
 me ope p̄pleuerint an nō est ita vt sciā.
 Couerterūtq; se inder abierūt sodomā
 Abraā vero adhuc stabat corā dño: et ap-
 propinquās ait. Nunq̄ p̄des iustū cū
 impio? Si fuerit quinq̄ginta iusti in ci-
 uitate pibūt fil. et nō p̄ces loco illi p̄pter
 quinq̄ginta iustos si fuerit i eo. Abstita-
 te vt re hāc facias et occidas iustū cū im-
 pio. fiatq; iustus sic impi'. Nō est h̄ tuū
 q̄ iudicas oēm terrā. Nequaq; facies iu-
 diciū hoc. Dixitq; dñs ad eū. Si inue-
 nero sodomis quinq̄ginta iustos i me-
 dio ciuitat; dimittā oī loco p̄t eos. Rñ-
 dit abraā et ait. quia sel' cepi loqr ad dñm
 meū cū sim puluis et cinis. Quid si mi-
 nus q̄nquaginta iustis quicq; fuerit tele-
 bis p̄t q̄draginta quicq; vniuersaz vrbē?
 Et ait. Nō deletū si inuenero ibi q̄dragin-
 ta quicq;. Rursūq; locut' ē ad eū. Si autē
 q̄draginta ibi inuēti fuerint qd̄ facies?
 ait. Nō pctiā p̄t quadraginta. Ne q̄so
 inq̄t indigneris dñe si loqr. Quid si ibi
 inuēti fuerit trigita. Rñdit. Nō faciā si
 inuenero ibi trigita. qz sel' ait cepi: loqr
 ad dñm meū. Quid si ibi inuēti fuerit
 viginti. ait. Nō interficiā p̄pter viginti.
 Obsecro inquit ne irascaris dñe: si loqr
 adhuc sel'. Quid si inuēti fuerit ibi decē
 Dixit. non deletū p̄pter decē. Abiit dñs
 postq; cessauit loq̄ ad abraā. et ille reuer-
 sus est in locū suū. **XIX**
Enerūtq; duo angeli sodomā
 vesp̄e sedete loth in forib; ciui-
 tatis. Qui cū vidisset eos sur-
 rexit et iuit obuiā eis. adorauitq; pnus i
 terrā et dixit. Obsecro dñm declinate i do-

mū pueri vfi: et manete ibi. Lauate pes
 des vros et mane p̄ficiscemi i viā vrbis.
 Qui dixerūt. minime. s; i platea mane-
 bim'. Cōpulit illos opido vt diuertes-
 ret ad eū. Ingressiq; domū ei' fecit cou-
 uitiū cont' acīma et comederūt. P̄nus
 autē q̄ irēt cubitū: viri ciuitat; vauaue-
 rūt domū illi' a puero vsq; ad senē oīs
 p̄t fil. Clocauerūtq; loth et dixerūt ei.
 Ubi sunt viri q̄ introierūt ad te nocte.
 Educ eos huc vt p̄gnoseam' eol. Egres-
 sus ad eos loth p' tergū accludēs oliū
 ait. Nolite q̄so frēs mei: nolite malū b̄
 facere. Dabo duas filias q̄ necduz cog-
 nouerūt virū. Educā eas ad vos et ab-
 utimini eis sic vobis placuerit dñm ovi-
 ris istis nihil mali faciat; qz ingressi sūt
 sub ymbra culminis mei. Et illi dixerūt.
 Recede illuc. Et rursus. Ingressus es
 inquit vt aduena: nunq; vt iudices?
 Te q̄ ipm magisq; hos astugem'. Cūm
 q; faciebāt loth h̄x̄metissime. Itaq; p̄-
 erat vt affringerēt fores. et ecce misit
 manū vtrū et introduxerūt ad se loth. clau-
 serūtq; ostiū. et eos q̄ foris erāt p̄cussē
 rūt cecitate a minimo vsq; ad maximū.
 ite vt ostiū inuenire nō possent. Dixerūt
 autē ad loth. Habes hic quēpiā tuoz ge-
 nerū aut filios aut filias. Des q̄ tu iūc
 educ de vrbe hac. Delebim' ei locū istū
 eo q̄ increuerit clamor eoz corā dño q̄
 misit nos vt pdamus illos. Egredus
 itaq; loth locut' est ad generos suos q̄
 accepturi erāt filias ei' et dixit. Surgi-
 ter egredimī de loco isto: qz telebit dñs
 ciuitatē hāc. Et visus ē eis q̄si iudēs lo-
 qui. Cūq; esset mane cogebāt eū anges-
 li dicētes. Surge tolle vxorē tuā et dua-
 as filias q̄s habes ne et tu p̄ter peas in-
 scelere ciuitatis. Dissimulāte ilo app̄-
 henderunt manū ei' et manū vxoris ac
 duaz filiaz ei'. eo q̄ p̄ceret dñs illi: edu-
 cerūtq; eū et posuerūt extra ciuitatē: ibi-
 q; locuti sunt ad eū dicētes. Salua aiāz
 tuā. Noli respicere post tergū: nec stes i
 oī circa regione: sed in mōre saluū te fac-
 ner tu fil' peas. Dixitq; loth ad eos. q̄so
 dñe mi: qz inuenit seruus tu' gratiā co-

Marginal notes on the left side of the page, including phrases like 'quod non possunt nisi per se' and other commentary.

Marginal notes on the right side of the page, including phrases like 'quod non possunt nisi per se' and other commentary.

Large block of text at the bottom of the page, possibly a continuation of the main text or a separate section.

ram te. et magnificasti gloriā et miā
 tuā quā fecisti mecū vt saluares animā
 meā. nec possūz ī mōte saluari. ne forte
 apprehēdat me malū ⁊ moriar. Est ciui
 tas h̄ iuxta ad quā possum fugere pua ⁊
 saluator ī ea. Nūqd nō modica ē ⁊ viuet
 aīa mea. Dixitq; ad eū. Ecce etiā ī h̄ su
 scipi pces tuas vt nō subuertā vrbē p q̄
 locut' es: festina ⁊ seruaie ibi. qz nō po
 tero facere q̄cūq; donec ingrediaris illuc
 Ideirco vocatū est nomē vrbis illi' sei
 gor: sol egress' ē sup frā ⁊ loth īgressus
 ē segor. Hic dñs pluit sup sodomā ⁊ go
 morrā sulphur ⁊ ignē a dño d̄ celoz sub
 uertit ciuitates has. et oēm circa regio
 nē. vniuersos hitatores vrbū et cūcta
 terre viretia. Respicēsq; vxoz eius post
 se versa est in statuā salis. Abzāā aut cō
 surgēs mane vbi steterat pz? cū dño in
 tuitus est sodomā ⁊ gomorrā ⁊ vniuer
 sam terrā regionis illius. Viditq; ascē
 dentē fauillā de terra q̄si fornacis fumū
 Cū eī subuerteret dñs ciuitates regio
 nis illi' recordatus est abzāe. ⁊ liberauit
 loth de subuersione vrbū ī qb; hitaue
 rat. Ascēditq; loth de segor ⁊ māsit ī mō
 te: due qz filie eius cū eo. Timuerat enī
 manere in segor. Et māsit ī spelunca
 iper due filie eius cū eo. Dixitq; maior
 ad minozē. Pater noster tenet e ⁊ nul
 l' vroz remālit ī terra q̄ possit ingredi ad
 nos iuxta morē vniuerse terre. Veni in
 ebriem' eū vino dormiamusq; cū eo vt
 seruaie possim' ex pte nro semē. Dede
 rūt itaq; pti suo vinū bibere nocte illa
 et ingressa est maior dormiuitq; cū prē.
 At ille n̄ sensit. nec qñ accubuit filia nec
 qñ surrexit. Altera qz die dixit maior ad
 minozē. Ecce dormiui heri cū pti meo:
 dem' ei bibere vinū etiā hac nocte ⁊ dor
 mies cū eo vt saluem' semē de prē nro.
 Dederūtq; etiā ⁊ illa nocte prē suo bibe
 re vinū: ingressaq; minoz filia dormiuit
 cū eo. Et nec quidē tūc sensit qñ cubu
 erit vel qñ illa surrexit. Cōceperūt ḡ due
 filie loth de patre suo. Depitq; maior
 filiū et vocauit nomē eius moab. Ipse
 est pater moabitaz vsq; in pntem diē.

Vino qz pepit filiū: et vocauit nomen
 eius ammon. i. filius ppli mei. Ipse est
 pater ammonitarū vsq; hodie. XX

Rofectus inde abzāā in terraz
 p australē. hitauit inter cades et
 sur: ⁊ pegrinatus est in geraris

Dixitq; de sara vxore sua: soroz mea est.
 Visit ḡ abimelech rex gerare ⁊ tulit eā
 Venit autē de' ad abimelech p somniū
 nocte et ait illi. En morieris ppter mu
 lierē quā tulisti. Habet enī virū. Abime
 lech vero nō tetigerat eā. ⁊ ait. Dñe nū
 gentē ignozantē ⁊ iustū interficies. Nō
 ne ipse dixit mihi soroz mea est. ⁊ ipa ait.
 frater meus est: In simplicitate cordis
 mei ⁊ mūdicia manū meaz feci h̄. Dix
 itq; ad eū deus. Et ego scio q' simplici
 corde feceris: et ideo custodiui te ne pec
 cares in me ⁊ nō dimisi vt tangeres eā
 Nūc ḡ redde viro suo vxozē: et orabit p
 te. qz ppheta est: et viues. Si aut nolue
 ris reddere: scito q' morte morieris tu
 ⁊ oīa q̄ tua sunt. Statimq; de nocte sur
 gēs abimelech vocauit oēs seruos suos
 et locut' ē vniuersa verba hec in aurib;
 eoz. Timuerūtq; oēs viri valde. Loca
 uit aut abimelech etiā abzāā: et dixit ei
 Quid fecisti nobis? Quid peccauim'
 in te: qz induxisti sup me et sup regnuz
 meū pctm̄ grāde. Que nō debuisti face
 re. fecisti nobis. Rursusq; expositulās ait
 Quid vidisti vt hoc faceres? Respondit
 abzāā. Logitauī mecū dicēs. Forsitan
 nō est timor dei ī loco isto ⁊ interficiēt
 me ppter vxozē meā. Alias autē ⁊ vere so
 roz mea est filia pti mei: et nō filia ma
 tris mee: ⁊ duxi eā in vxozē. Postq; autē
 eduxit me de' de domo patris mei. dixi
 ad eā. Hāc miāz facies mecū. In oī lo
 co ad quē ingrediemur dicēs q' frater tu
 us sim. Tulit igit abimelech oues ⁊ bo
 ues et seruos ⁊ ancillas et dedit abzāā.
 Reddiditq; illi sarā vxozē suā ⁊ ait. Ter
 ra corā vobis est: vbi cūq; tibi placuerit
 habita. Sare autē dixit. Ecce mille argē
 teos dedi fratri tuo. hoc erit tibi ī vela
 mē oculoꝝ ad oēs q̄ tecū sūt. ⁊ quocūq;
 prexeris memēro te dephensaz. Orante

aut abraam sanauit deus abimelech vxore ancillasq; ei' et pepererunt. Concluserat enim dñs oem vuluam dom' abimelech ppter sarā vxorē abrae.

XXI

Visitauit autē dñs sarā sicpmu/ v lerat et impleuit q̄ locut' est. Cōcepitq; et peperit filiū in senectute sua: tpe q̄ pdixerat ei de'. Vocauitq; abraam nomē filij sui quē genuit ei sarā ysaac. et circumcidit eū octauo die sicut pceperat ei de' cū esset centū annorū. Hac q̄p pe etate p̄tis nat' est isaac. Dixitq; sarā. Rursus fecit mihi de' et quicūq; audierit corridebit mihi. Rursusq; ait. Quis auditurus crederet abraam q̄ sarā lactaret filiū quē peperit ei iā semē. Creuit igit' puer et ablactat' est. Fecitq; abraam grāde puiuiū in die ablactatōis ei'. Cūq; vidisset sarā filiū agar egyptie ludente cū isaac filio suo: dixit ad abraam. Et ecce ancilla' hāc et filiū ei'. Nō enī erit heres filius ancille cum filio meo isaac. Dure accepit hoc abraam p filio suo. Cui dixit deus. Nō tibi videat' asperū sup puero et sup ancilla tua. Quia q̄ dixerit tibi sarā audi vocē ei' qz in isaac vocabit' tibi semē. Sed et filiū ancille faciā in gentez magnā: qz semen tuū est. Surrexit itaq; abraam mane et tollēs panē et vtrē aq̄ imposuit scapule ei' tradiditq; puerū et dimisit eā. Que cū abisset errabat in solitudine berfabee. Cūq; cōsumpta esset aqua in vtre: abiecit puerū subter vñā arborē q̄ ibi erat et abiit. Sed itaq; e regione pcul q̄tū p̄t arcul iacere. Dixit ei. Nō videt' morientē puerū. Et sedēs s̄ leuauit vocē suā et fleuit. Craudiuit autē de' vocē pueri. Vocauitq; angel' dñi agar de celo dicēs. qd agis agar. Nolite timere. Craudiuit ei deus vocē pueri de loco in q̄ est. Surge et tolle puerū et tene manū illi': qz in gētem magnā faciā eū. Aperuitq; oculos eius de'. Que vidēs puteū aq̄: abiit et impleuit vtrē: deditq; puero bibere et suavit eū eo. Qui creuit et moratus est i solitudine. factusq; est iuuenis sagittarius. Bitauitq; in deserto pharan. et accepit illi mē sua vxorē de terra egypti. Eodē

tpe dixit abimelech et phicol princeps exercitus ei' ad abraam. Deus tecū est in vniuersis q̄ agis. Jura s̄ p dñm ne nocuas mihi et posteris meis stupiq; mee sed iuxta miaz quā feci tibi. facies mihi et terre in q̄ veritat' es aduena. Dixitq; abraam. Ego iuralo. et increpabat abimelech ppter puteū aq̄ quē vi abstulerant serui eius. Rñditq; abimelech. Nesciui q̄s fecerit hāc rē. Sed et tu nō indicasti mihi et ego nō audiui pter hodie. Tulit itaq; abraam oues et lues: et dedit abimelech. Percusserūtq; ambo fed' et statuit abraam septē agnas gregis seorsum. Cui dixit abimelech. Quid sibi volūt septē agne iste q̄s stare fecisti seorsum? At ille Septē inquit agnas accipies de manu mea vt sint mihi i testimoniū: qm̄ ego fodi puteū istū. Idcirco vocat' ē locus ille berfabee: qz ibi vterq; iurauit: et inierūt fedus p puteo iuramēti. Surrexit autē abimelech et phicol princeps exercitus ei'. reuersiq; iunt i terrā palestinorū. Abraam vero plātauit nem' in berfabee. et inuocauit ibi nomē dei eterni: fuit colonus tre palestinorū dieb' mltis. XXII

Cle postq; gesta sūt tētauit de'

q abraam et dixit ad eū. Abraam abraam. Ad ille. rñdit adsum. Ait illi

Tolle filiū tuū ynigeitū quē diligis isaac et vade i terrā yfionis atz ibi offeres eū in holocaustū. sup vnū montiū quē monstrauero tibi. Igit' abraam de nocte cōsurgēs: strauit afinū suū ducēs secū duos iuuenes et isaac filiū suū. Cūq; cōcidisset ligna in holocaustū abiit ad locū quē pcepat ei de'. Die autē tercio eleuatis ocul' vidit locū pcul: dixitq; ad pueros suos. Expectate hic cū afino: ego et puer illuc vsq; pperātes postq; adorauerimus. Reuerte m̄ ad vos. Tulit qz ligna holocausti et iposuit sup isaac filiū suū. Ipse vero portabat in manib' ignē et gladiū. Cūq; duo pgerēt si mul dixit isaac p̄ti suo. Pater mi. At ille rñdit. qd vis fili. Ecce inquit ignis et ligna. vbi ē victima holocausti. Dixit autē abraam Deus p̄uidebit sibi viciam holocausti fili mi.

Pergebāt ergo piter ⁊ venerūt ad locū
 quē oñderat ei de' : in q̄ edificauit altare
 et resup ligna cōposuit. Cūq; alligasset
 isaac filiū tuū: posuit in altare sup struē
 lignoz. Ecce dicitq; manū ⁊ arripuit gla
 diū vt imolaret filiū suum. Et ecce an
 gelus dñi de celo clamauit dicēs. abraā
 abraā. Qui rñdit adsum. Dixitq; ei. Nō
 extēdas manū tuā sup puerū. neq; faci
 as illi quicq;. Nunc cognoui q̄ timeas
 dñm: ⁊ nō pepcisti vnigeito hūo tuo. p
 pter me. Leuaui abraā oculos suos: vi
 ditq; post tergū ariete int' vepres heren
 tē cornib;. Quē assumēs. obtulit bolo
 caustū. p filio. Appellauitq; nomē loci il
 lius dñs videt. Cū vsq; hodie dr in mō
 te dñs videbit. Vocauit autē angel' dñi
 abraā scdo de celo dicēs. Per memet
 ipm iuravi dicit dñs: q̄ fecisti hāc rem
 et nō pepcisti filio tuo vnigenito. ppter
 me. bñdicā tibi ⁊ multiplicabo semē tuū
 sicut stellas celi: et velut arenā q̄ est i li
 torē maris. Possidebit semē tuū portas
 inimicoy suoy. ⁊ bñdicent in semie tuo
 oēs gētes terre: q̄ obedisti voci mee. Re
 uersus ē abraā ad pueros suos: abierūt
 q; tersabee fil. ⁊ hitauit ibi. His itaq; ge
 stis nunciatū est abraā q̄ melcha q̄z ge
 nuisset filios nachoz fratri suo hus pmo
 genitū. et buq; fratrē ei' ⁊ chamuel pa
 trē syrioz ⁊ caset ⁊ açau. pheldas q̄z et
 yedlaf ⁊ bathuel de q̄ nata est rebecca. o
 cto istos genuit melcha nachoz frī abra
 am. Lōcubina vero illi' noie roma pepe
 rit tabee ⁊ gaon ⁊ thaas et maacha.

Itit sara centū vi. XXIII

⁊ gintiseptē annis ⁊ mortua ē in
 ciuitate arbee q̄ est ebron i ter
 ra chanaan. Venitq; abraā vt plāgeret
 et fleret eā. Cūq; surrexisset ab officio
 funeris: locut' est ad filios heth dicēs.
 Alduena sum ⁊ pegrin' apud vos. date
 mihi ius sepulcri vobiscū vt sepeliā mor
 tuū meū. Rñderunt filij heth dicētes.
 Audi nos dñe. princeps dei es apd nos
 in electis sepulcris nēis. sepeli mortuū
 tuū: nullusq; phibere te poterit quin in
 monumēto ei' sepelias mortuū tuum.
 surrexit abraā et adorauit pplm terre si

lios vicz heth. Dixitq; ad eos. Si placet
 aie vestre vt sepeliā mortuū meū audi
 te me ⁊ intercedite p me apud ephron
 filiū seoz vt det mihi speluncā duplicēz
 quā habet in extrema pte agri sui. Pec
 unia digna tradat eā mihi corā vobis i
 possessionē sepulcri. Mitabat autē ephrō
 in medio filioy heth. Rñditq; ephrō ad
 abraā cūctis audientib; q̄ ingrediebant
 portā ciuitatis illi' dicēs. Nequaq; ita fi
 et dñe mi sed tu mag' auscultā qd loqr.
 Agrū trado tibi ⁊ speluncā q̄ in eo est p
 sentib; filijs ppli mei. Sepeli mortuūz
 tuū. adorauit abraā corā dño ⁊ ppo ter
 re: et locut' est ad ephron. circumstāte
 plebe ei'. Queso vt audias me. Dabo pe
 cuniā p agro: suscipe eaz. et sic sepeliam
 mortuū meū in agro. Rñditq; ephron
 dñe mi audi me. Terra quā postulas q̄
 dringētos siclos argēti valet. Istud est
 pciū inter me ⁊ te. sed q̄tū est hoc. Sep
 eli mortuū tuū. Qd cū audisset abraā
 appendit pecuniā quā ephrō postulaue
 rat audientibus filijs heth q̄dringentos
 siclos argenti: pbate monete publice.
 Cōfirmatusq; ē ager quondā ephronis
 in q̄ erat spelunca duplex respiciēs mam
 bre tā ipē q̄ spelunca. et oēs arbores eius
 in cūctis terminis ei' per circumitum
 abrae i possessionē videntib; filijs heth
 et cūctis q̄ intrabat portā ciuitatis illi'
 Atq; ita sepeliuit abraā sarayozē suā in
 spelunca agri duplici q̄ respiciebat mābre
 hec est hebrō in terra chanaā. Et p̄suma
 tus ē ager ⁊ antrū qd erat in eo abrae i
 possessionē monumēti a filijs heth.

Rat autē abraā se. XXIII

e nex dierūq; multoy et dñs in
 cunctis benedixerat ei. Dixitq;
 ad seruū seniorē domus sue qui petat
 omnibus que habebat. Done manum
 tuā subter femur meū vt adiurē te per
 deū celi et terre vt nō accipias vxozem
 filio meo de filiabus chananeozū inter
 quos habito: sed ad terrā et cognationē
 meā pficiscaris. et inde accipias vxozem
 filio meo isaac. Rñdit seruus. Si nolu
 erit mulier venire mecū in terram hāc
 nunqd reducere tebeo filiū tuū ad locū

de quo tu egressus es. Dixitq; abraam
Cave ne qm reducās filium meū illuc.
Dñs celi ⁊ terre q̄ tulit me de domo pa-
tris mei ⁊ de terra natiuitatis mee q̄ lo-
cutus est mihi. et iurauit mihi dicens. se-
mini tuo dabo terrā hāc. ipse mittet an-
gelū suū corā te. et accipies inde uxorez
filio meo. Sin autē mulier noluerit seq̄
te nō teneberis iuramento: filiū tm̄ meū
ne reducās illuc. Posuit ḡ seru⁹ manū
sub femore abraā dñi sui: et iurauit illi
sup̄ s̄mone h̄. Tulitq; decē camelos de
grege dñi sui ⁊ abiit. et oib; tomis eius
portās secū: p̄fectusq; p̄xit ī mesopota-
miā ad vrbē nachoz. Cūq; camelos fecis-
set accūbere extra oppidū iuxta puteum
aq̄ vspe. eo tpe q̄ solēt mulieres egredi
ad hauriendā aquā: orauit dñm dicens.
Dñe de⁹ dñi mei abraā. occurre obsecro
mihi hodie: ⁊ fac miāz cū dño meo abra-
am. Ecce ego sto p̄pe fontē aq̄ ⁊ filie ha-
bitatoz hu⁹ ciuitatis egredientē ad hau-
riendā aquā. Igit̄ puella cui dixerō. in-
clina hydriā tuā vt bibā et illa respōde-
rit. bibe. qm̄ et camelis tuis dabo potum
ip̄a est quā p̄parasti seruo tuo isaac. et p̄
hoc intelligā q̄ feceris miāz cū dño meo
abraā. Necdū intra se verba cōpleuerat
et ecce rebecca egrediebā filia bathuel
filij melchē uxoris nachoz fratris abraā.
hñs hydriā in scapula sua puella deco-
nimis virgoq; pulcherrima et incognita
viro. Descēderat autē ad fontē et imple-
uerat hydriā aqua: ac reuertebā. De-
curratq; ei seruus ⁊ ait. Auxiliū aque
mihi ad bibendum prebe de hydria tua.
Que rñdit. Bibe dñe mi. Celeriterq; de-
posuit hydriā sup̄ vlnā suā ⁊ dedit ei po-
tū. Cūq; ille bibisset. adiecit. Quin⁹ ca-
melis tuis hauriā aquā donec cūcta bi-
bāt. Effundēsq; hydriam in canalib; re-
currit ad puteū vt hauriret aquā. ⁊ hau-
stā oib; camelis dedit. Ip̄e autē cōtem-
plabā eā tacitus: scire volēs vtrū p̄spe-
rū iter suū fecisset de⁹ an nō. Postq; autē
biberūt cameli. ptulit vir in aures aure-
as. appendētes siclos tuos: et armillas
totidē pondo sicloz decē. Dixitq; ad eā

Cuius es filia: indica mihi. Et in domo
p̄ris tui locus ad manendū. Que rñdit
Filia sum bathuelis: filij nachoz que p̄-
perit ei melcha: et addidit dicens. Daica-
rum qz et feni plurimū est apud nos et
locus spaciosus ē ad manendū. Incli-
nauit le hōz adorauit dñm dicens. Bñdi-
ctus dñs de⁹ dñi mei abraā: qui nō ab-
stulit miāz ⁊ veritatē suā a dño meo: et
recto itinere me p̄duxit in domū fratris
dñi mei. Lucurrit itaq; puella et nūcia-
uit in domū matris sue oīa q̄ audierat.
Habebat autē rebecca fratrem noie laban:
q̄ festin⁹ egressus est ad hōiem vbi erat
fontis. Cūq; vidisset in aures ⁊ armillas
in manib; sororis sue. et audisset cūcta
verba referētis. hęc locut⁹ ē mihi homo
vixit ad virū q̄ stabat iuxta camelos ⁊ p̄-
pe fontē aq; dixitq; ad eū Ingredere bñ-
dicte dñi Cur fontis stas. p̄parauit domū
et locū camelis tuis: et introduxit eū in
hospitiū ac destrauit camelos: deditq; pa-
leas ⁊ fenū et aquā ad lauādos pedes ca-
meloz ⁊ viroz q̄ venerāt cū eo. Et appo-
situs est in p̄spectu ei⁹ panis. Qui ait.
Nō comedā donec loquar sermōes me-
os. Rñdit ei. Loq̄re. At ille. Seruus in-
quit abraam sum. Et dñs benedixit do-
mino meo valde. et magnificatus est ⁊
dedit ei oues ⁊ boues ⁊ argentū et aurū
seruos et ancillas camelos ⁊ asinos. Et
pepit sara uxoz dñi mei filiū dño meo ī
senectute sua: deditq; illi oīa q̄ habue-
rat. et adiurauit me dñs meus dicens.
Nō accipies uxore filio meo de filiabus
chananeoz in quoz terra habitō. s; ad
domū p̄ris mei p̄ges: et de cognatione
mea accipies uxore filio meo. Ego vero
rñdi dño meo. Quid si nolueru venire
mecū mulier: Dñs ait in cui⁹ cōspectu
ambulo. mittet angelū suū tecū ⁊ diri-
get viā tuā. accipiesq; uxore filio meo de
cognatōe ⁊ de domo p̄ris mei. Innocēs
eris a maledictōe mea cū veneris ad pri-
mos meos: et nō dederint tibi. Veni ḡ
hodie ad fontē aque ⁊ dixi. Dñe de⁹ dñi
mei abraā si direxisti viā meam in qua
nunc ambulo. ecce sto iuxta fontē aque

et virgo q̄ egrediet̄ ad hauriendā aquā. audivit a me da mihi paxillū aq̄ au b̄ tendū de hydria tua. et dixerit mihi: et u bibe: et camelis tuis hauria. ip̄a est m̄te quā p̄paravit dñs filio dñi mei. **L**unq̄ hec tacit̄ mecum voluerē. apparuit rebecca venies cu hydria quā portabat in ica pula: descenditq̄ ad fonte et hausit aqua. **E**t ait ad eā. Da mihi paululu bibece. **Q**ue festinas depoiuit hydria de humero: et dixit mihi. **E**t tu bibe: et camel tuis tribuā po. ū. **S**ibi: et adaquavit camelos. **I**nterrogauitq̄ ea et dixit. **C**ui es filia. q̄ r̄ndit. **F**ilia bathuelis filij nachor. quē pepit ei meicha. **S**uspendi itaq̄ in aures ad ornandā facie ei: et armillas polui i manib̄ ei. **P**ronusq̄ adorauit dñm. **B**enedicet dño deo dñi mei abraā q̄ p̄duxit me recto itinere vt sumere filia fr̄is dñi mei filio ei. **G**obze si facit̄ miam et veritate cū dño meo indicate mihi. vt vadā ad dexterā h̄ue ad sinistra. **R**ūderunt labā et bathuel. **A** dño egreslus est sermo. **N**ō possum̄ extra placitū ei? quicq̄ aliud loq̄ tecū. **E**n rebecca corā te est tolle eā et p̄ficiscere: et sit vxor dñi filij tui sic locut̄ est dñs. **Q**d cū au disset puer abraā: p̄cides adorauit i terra dñm. **P**rolatitq̄ vasis argē eis et aureis ac vestib̄ dedit ea rebecca p̄ munere fratrib̄ q̄ ei? et mēi dona obtulit. **I**nto p̄uino v̄scētes p̄ter et bibētes mase rūt ibi. **S**urgēs aut̄ mane locut̄ e puer **D**imitte me. vt vadā ad dñm meū. **R**ūderūtq̄ frater ei? et mater. **M**aneat puella salte decē dies apud nos: et postea p̄ficiscet. **N**olite aut̄ me retinere qz dñs direxit viā meā. **D**imitte me vt p̄gā ad dñm meū. **E**t dixerūt. **G**loem? puellam et q̄ramus ipius voluntatē. **L**unq̄ vocata venisset. sciscitari sūt. **Q**uo ire cu hoie isto. **Q**ue ait. **G**ladā. **D**imiserūt q̄ eā et nutrice illius seruūq̄ abraā et comites eius imprecātes. p̄sp̄era sorori tue atq̄ dicētes. **S**oror nostra es. crescas in mille milia et possideat semē tuū portas inimicor̄ suor̄. **I**git̄ rebecca et puella illius ascensis camelis secute sunt virūq̄

festinus reuertebat̄ ad dñm suū **E**o autē t̄p̄e deambulabat isaac p̄ viā q̄ ducit ad puteū. cui? nomē viuētis et vidētis. **H**abitabat enī in terra austrah. et egreslus fuerat ad medicandū in agro inclinata iā die. **L**unq̄ eleuans oculos vidit camelos venies. p̄cul. **R**ebecca q̄q̄ p̄specto isaac descendit d̄ camelos et ait ad puerū. **Q**uis ē ille hō q̄ v̄it p̄ agrū i occursum nobis. dixitq̄ ei. **I**p̄e est dñs me. **A**t ille cito tollēt palliū suū opuit se. **S**eru? aut̄ cuncta q̄ gesserat narrauit dño suo isaac. **Q**ui introduxit eā in tabernaculū sare matris sue. et accepit eā vxorē. et in t̄m̄ dilexit vt dolorē q̄ ex morte matris eius acciderat reperaret. **XXV**

Braam vero altā duxit vxorem a noie cethurā: q̄ pepit ei camraz et iecan: et madan: et madian et iesboch et sue. **J**ecian quoq̄ genuit salba et dadā. **F**ilij dadā fuerunt assurim et lathusim et laomim. **A**t vero ex madian ortus ē epher et enoch et abadia heidaa. **D**es hi filij cethure. **D**editq̄ abraā cū cta q̄ possiderat isaac: filijs at̄ p̄cubinaz largitus est munera: et sepauit eos ab isaac filio suo dñi adhuc ip̄e viueret ad plagā orientale. **F**uerūt aut̄ dies vite abrae centū septuagintaquiq̄ anni et deficiēs mortuus ē in senectute bona p̄ceteq̄ etat̄ et plen? dierū. **P**regratuq̄ ē ad pplm̄ suū. **E**t sepelierunt eū isaac et hismael filij sui i spelūca duplici q̄ sita ē i agro ephron filij ser ethei: e regione mabze quā emerat a filijs hech. **I**bi sepultus est ip̄e: et sara vxor ei. **E**t post obitū illi? b̄ndixit de? isaac filio eius q̄ habitabat iuxta puteū noie viuētis et vidētis. **D**e sūt generatōes filij abrae quē pepit ei agar egyptia famula sare et hec nomina. **F**iliorū eius in vocabulis et generatōibus suis. **P**rimogenitus hismaelis nabioht deinde cedar: et abdehel: et mabsan. **M**asma quoq̄ et duma. et massa. adad. et thema. et iachur. et naphis et cedma. **I**sti sunt filij hismael. et hec nomina p̄ castella et opida eorū duodecim principes tribuum suarum.

Et facti sunt annivite hismaelis centū
triginta septē: deficiēsq; mortuus est. et
apposuit ad pplm suū. Habitavit autē ab
euila vsq; sur q̄ respicit egyptū introcū
tibi assyrios. **L**ora cunctis fratrib; suis
obiit. **D**e q̄z sūt gñatōes isaac filij abraā
Abraā genuit isaac: q̄ cū q̄draginta esset
annoz duxit vxorē rebecca filiā bathue
lis syri de mesopotamia sororē labā. **D**e
precatu; est isaac dñm p vxore sua eo
q̄ esset steril. Qui exaudiuit eū ⁊ dedit
pceptū rebecca: s; collidebant i ytero ei⁹
puuli. q̄ ait. **S**i sic mihi futurū erat qd
necesse fuerit cōcipe. **P**erteritq; rebe
ca vt pluleret dñm. q̄ ridens ait. **D**ue
gētes sūt i ytero tuo. et duo ppli ex vē
tre tuo diuident; pplusq; populus supa
bit ⁊ maior seruiat minori. **I**n tps pari
endi aduenerat ⁊ ecce gemi in ytero ei⁹
repti sūt. **Q**ui p̄mus egressus ē rufus
erat ⁊ tot⁹ in morē pellicis hispidus. voca
tūq; est nomē ei⁹ esau. **P**rotinus alter
egrediēs plantā fratris tenebat manu ⁊
idcirco appellauit eū iacob. **S**exagenā
rius erat isaac qñ nati sūt puuli. **Q**uib;
adult⁹ factus ē esau vir gnarus venādiz
hō agricola. iacob autē vir simplex hīta
bat in tabnacul. **I**saac amabat esau eo
q̄ de venatōib; illi⁹ vesceret. ⁊ rebecca di
ligebat iacob. **L**orū at iacob pulmentū
Ad quē cū veniss; esau d̄ agro lassus ait
Da mihi d̄ coctōe hac rufa: qz opido las
sus suz. quā ob cām vocatū est nomē ei⁹
edom. **C**ui dixit iacob **C**ede mihi p̄mo
genita tua. **I**lle r̄ndit. **E**n morioz. quid
mihi p̄derit p̄mogenita: ait iacob. **J**u
ra ḡ mihi. **J**urauit ei esau ⁊ v̄didit p̄
mogenita: ⁊ sic accepto pane ⁊ lētis edu
lio comedit ⁊ bibit ⁊ abiit: p̄pendens
q̄ p̄mogenita vendidisset. **XXVI**

Rta autē fame sup terrā post eā
sterilitatē q̄ acciderat in diebus
abraā: abiit isaac ad abymelech
regē palestinoz in gerara. apparuitq; ei
dñs ⁊ ait. **N**e descēdas in egyptū: s; q̄
sce in terra quā dixero tibi ⁊ p̄grinare
i ea: eroq; tecū ⁊ bñdicā tibi. **T**ibi enī et
temū tuo dabo ynuerlas regiones has.

cōplēs iuramentū qd̄ sp̄pōdi abraā p̄f
tuoz mltiplicato semē tuū sic stellas ce
li. **D**aboq; posteris tuis ynuerlas regio
nes has. ⁊ bñdicent i te tuo oēs getes
terre: eo q̄ obedierit abraā voca mee ⁊ cu
stodierit pcepta ⁊ mādata mea ⁊ cerimo
nias. lege s; q̄auerit. **M**ālit itaq; isaac
i geraris. **Q**ui cū it̄rogaret a vir⁹ loci
ill⁹ sup vxore sua: r̄ndit. **L**oroꝝ mea ē. **T**i
muerat enī p̄fiteri q̄ sibi ess; sociata cō
iugio: reputas ne forte interficeret eū p
pter ill⁹ pulcritudinē. **C**ūq; p̄trā fissent
dies plurimi ⁊ ibidē moraret; p̄spiciēs
abymelech rex palestinoz p fenestrā: vi
dit eū iocantē cū rebecca vxore ⁊ accerfū
to eo ait. **P**erspiciū est q̄ vxor tua sit:
cur mentit⁹ es eā sororē tuā esse. **R**̄ndit
timui ne morerē p̄t eā **D**ixitq; abime
lech. **Q**uare impiuisti nobis. **P**otuit
coire q̄piā de p̄lo cū vxore tua: ⁊ indire
ras sup nos grāde pctm̄. **P**recepitq; oī
p̄lo dicēs. **Q**ui tetigerit hōis hui⁹ vx
ore: morte moriet. **S**euit autē isaac i ter
ra illa: ⁊ inueit in ip̄o āno centuplū. **B**ñ
dixitq; ei dē ⁊ locupletat⁹ est hō ⁊ ibat p
ficiēs atz succrescēs. **D**onec magn⁹ vehe
mēter effectus ē: habuitq; possessiones
ouū ⁊ armētoz ⁊ familie plimū. **Q**uō
inuidētes ei palestini: oēs puteos q̄s fo
derāt sui p̄tis illi⁹ abraā: illo tpe obstru
xerūt implētes humo. **I**nt̄m vt ip̄e abi
melech diceret ad isaac. **R**ecede a nobis
qm̄ potētiōz nobis fact⁹ es valde. **E**t il
le discedēs vt v̄iret ad torrentē gerare
hitarētq; ibi. **r**ursus fodit alios puteos
q̄s foderāt sui patris sui abraā ⁊ q̄s illo
mortuo oliz obstruxerāt philistim. **A**p
pellauit eos eisde; noib; q̄b; ante pater
vocaerat. **F**oderūtq; in torrente et repe
rerūt aquā viuā. **S**⁊ et ibi iurguz fuit
pastoz gerare: aduersus pastozes isaac.
dicentū. **N**ā est aq̄. **Q**uāob̄re nomen
putei ex eo qd̄ acciderat vocauit calumi
niā. **F**oderūt autē ⁊ aliū et. p̄ illo q̄z rixa
ti sunt appellauitq; eū inimicitia. **P**ro
fectus inde fodit aliū puteū: p̄ q̄ nō p̄tē
derunt. **I**taq; vocauit nomē eius laci
tudo dicens. **N**unc dilatauit nos dñs

et fecit crescere sup̄ terrā. Ascendit autē
 isaac ex illo loco i bethabee: ubi apparui
 it ei dñs in ipa nocte dicens. Ego iuz de
 us abraā p̄ris tui. noli timere qz ego te
 cū sum. B̄ndicā tibi: multiplicabo semē
 tuū p̄t̄ suū meū abraā. Itaqz edificas
 uit ibi altare dño: ⁊ iuocato noie dñi ex
 tedidit tabernaculū. p̄cepitqz suis suisqz
 foderēt puteū. Ad que locū cū venisset
 de gerarim. abimelech. ⁊ octogath amic⁹
 illi ⁊ phicol dux militū: locucus ē isaac
 Quid venistis ad me hodie? quē odistis
 et expulistis a vobis: q̄ r̄uerit. Uidi
 mul̄ tecū eē dñm: ⁊ iacoco nos dixim⁹
 Sit iuramentū inter nos ⁊ ineamus
 fedus: nō facias nobis q̄cūqz mali sic ⁊
 nos nihil tuoz attingim⁹ nec fecim⁹ qd̄
 te lederet: s̄z cū pace dimisim⁹ auctū be
 nedictōe dñi. Fecit ḡ eis p̄uiniū. ⁊ post
 cibū ⁊ potū surgētes mane iurauerunt
 sibi mutuo: dimisitqz eos isaac pacifice
 in locū suū. Ecce autē venerūt in ipō die
 serui isaac annuciātes ei de puteo quā
 foderāt atqz dicētes. Inuenim⁹ aquas
 vñ appellauit eū abundantiā. et nome
 vrbi ipositū est bethabee vsqz i p̄ntez die
 Esau vō q̄dragenari⁹ duxit uxores du
 as iudith filiā beeri et lxi ⁊ basemath fi
 liā elon eiusdē loci. q̄ ambe offenderāt
 animū isaac ⁊ rebecca. XXVII

Enuit autē isaac ⁊ caligauerūt
 ocli ei⁹ ⁊ videre nō poterat. ro
 cauitqz esau filiū suū maiorē ⁊
 dixit ei. Fili mi. q̄ r̄ndit. Adsum. cui p̄t.
 Quides inq̄t q̄ senuerim et ignozē diē
 mortis mee. Sume arma tua ⁊ phare
 trā et arcū ⁊ exredere foras. Cūqz vena
 tu aliqd̄ app̄xender⁹ fac mihi inde pul
 mentū sic velle me nosti ⁊ affer vt come
 dā. et b̄ndicat tibi aīa mea añqz moriar
 Qd̄ cū audisset rebecca ⁊ ille abisset in
 agrū vt iussione p̄ris ipleret dixit filio
 suo iacob. Audiuī p̄ez tuū loquentem
 cū esau fr̄e tuo ⁊ dicentē ei. Affer mihi
 de venatōe tua ⁊ fac cibos vt comedā ⁊
 b̄ndicā tibi corā dño añqz moriar. It̄c
 ergo fili mi acq̄sce p̄silys meis ⁊ p̄gēs
 ad gregē affer mihi duos h̄dos optios

vt faciā ex eis escas p̄ri tuo q̄b⁹ libēter
 vescit. q̄s cū ituler⁹ ⁊ p̄mederit b̄ndicat
 tibi pulqz moriar. Cui ille r̄ndit. Nosti
 q̄ esau fr̄e me⁹ hō pilosus sit ⁊ ego lenis
 Si attrectauerit me p̄t me⁹ ⁊ ientent
 timeo ne putet sibi voluisse me illude
 re ⁊ inducat sup̄ me maledictōz p̄ b̄ndi
 ctōe. Ad que m̄t. i me sit ait ura maledi
 ctio fili mi. t̄m audi vocē meā ⁊ p̄gēs
 affer q̄ dixi. Abijt ⁊ attulit deditqz m̄t.
 pavit illa cibos sic velle nouerat p̄ezilli
 us ⁊ vestib⁹ esau valde bonis q̄s ap̄ se
 hēbat domi: aduit eū pelliculāqz h̄doz
 circūdedit manib⁹ et colli nuda p̄xit.
 Deditqz pulmētū: ⁊ panes q̄s coxerat
 tradidit. q̄b⁹ illat⁹ dixit. P̄t mi. At ille
 r̄ndit. Audio. q̄s es tu fili mi. Dixitqz
 iacob. Ego sū p̄mogenit⁹ tuus esau. te
 ci tibi sic p̄cepisti mihi. surge sede ⁊ co
 mede de venatōe mea vt b̄ndicat mihi
 aīa tua Rursūqz isaac ad filiū suū. quō
 inq̄t tā cito iuenire potuisti fili mi: q̄ r̄
 dit. volūtas dei fuit vt cito occurreret
 mihi qd̄ volebas. Dixitqz isaac. Accede
 huc vt tangā te fili mi ⁊ p̄b̄erit tu sis
 fili⁹ me⁹ esau an nō. Accessit ille ad p̄ez
 ⁊ palpato eo: dixit isaac. Uox q̄dē: vox ia
 cob ē. s̄z manus: man⁹ sūt esau. ⁊ nō co
 gnouit eū: qz pilose man⁹ similitudinē ma
 ioris exp̄sserāt. B̄ndicēs ḡ illi ait Tu es
 fili⁹ meus esau: r̄ndit. ego sum. At ille
 affer inq̄t mihi cibos de venatōe tua fili
 mi vt b̄ndicat tibi aīa mea. q̄s cū obla
 tos p̄medisset: obrulit ei ec̄vinū. Quo
 hausto dixit ad eū. Accede ad me ⁊ da
 mihi osculū fili mi. accessit ⁊ osculat⁹ ē
 eū. Statqz vt sensit vestimētōz ei⁹ fra
 grantiā: b̄ndicēs illi ait. Ecce odor filij
 mei sic odor agri pleni. cui b̄ndixit dñs
 Det tibi de⁹ de roze celi: ⁊ d̄ pinguedie
 fr̄e abundantia frum̄tivini ⁊ olei. ⁊ suis
 ant tibi ppli ⁊ adorēt te trib⁹. esto dñs
 frat̄z tuoz ⁊ icuruet añ te filij m̄ris tue
 Qui maledixerit tibi sit ille maledict⁹
 ⁊ q̄ b̄ndixerit ē b̄ndictōib⁹ repleat. Uix
 isaac. s̄monē iplerat ⁊ egresso iacob fo
 ras v̄it esau coctolqz d̄ venatōe cibos i
 tulit p̄ri dicens. surge p̄t mi ⁊ mede de

venatione filij tui. vt bndicat mihi aia
tua. Dicitq; illi isaac. Quis ei es tu. q
rndit. Ego sum fili' tuus priogenitus
esau. Expauit isaac stupore velxemeti et
vltra q; credi pt amiras ait. Quis igit
ille est q; dudū captū venatōz attulit mi
hi et comedi ex oib; priusq; tu venires?
Bndixiq; ei: et erit bndict' Audit' esau
fmonib; p̄is: irruigit clamore magno
et cōsternat' ait. Bndic etiā et mihi p̄
mi. q; ait. Venit german' tuus fraudu
lenter et accepit benedictiōz tuā. At ille
subiūxit. Iulte vocatū est nomē ei' ia
cob. Supplārauit enī me en altera vi
ce. Priogenita mea aū tulit et nūc secū
do surripuit bndictionē meā. Rursūq;
ad patre. nūqd nō reseruasti ait et mihi
bndictōz? Rndit isaac: dñm tuū illū cō
stituit: et oēs frēs suos seruituti ei' sub
iugauit. Frumito et vino et oleo stabiliuit
eū: et tibi post hęc fili mi vltra qd faciā.
Cui esau. Nū vnā inqt tm bndictionē
hēs p̄. Mihi q; obsecrovt bndicaf. Cū
q; eiulatu magno fletet mor' isaac di
xit ad eū. In pinguedie frē et i roze teli
desup erit bndictio tua. Uines i gladio
et fti tuo seruiēs: r pulq; vriet cū excuti
as: et soluas iugū ei' d ceruicib; tuis ode
rat q; sp esau iacob p bndictōne q; bndi
xerat ei p̄. Dixitq; in corde suo. Veni
ent dies luci' patris mei et occidā iacob
fratrē meū. Mūciata sūt hęc rebecca q; ti
mēs et vocās iacob filiū suū: dixit ad eū
Ecce esau frater tu' munit vt occidat te
Nūc q; fili audi vocē meā: et p̄surgēs fu
ge ad labā frēm meū i arā. hitabilq; cū
eo dies paucos donec req̄scat furoz fra
tris tui. et cesser idignatio ei' obliuiscat
q; eoz q; fecisti i eū. postea mictā et addu
ca te inde huc. Curvtrōq; orbatvz filio
i vno die Dixitq; rebecca ad isaac. Te
det me vite mee p̄t filias beth Si ac
cepit iacob vxorē d stirpe hui' frē nolo
viuere.

XXVIII

v Deauit itaq; isaac iacob et bndi
dixit eū: p̄cepitq; ei dicēs. Noli
accipe piugē de genere chanaā: s; vade
et p̄hiscere i mesopotanniā syrie. ad do;

mū bathuel p̄is matris tue et accipe ti
bi inde vxorē de filiab; labā auiculi tui
De' aut oipotēs bndicat tibi et crescere
te faciet atq; multiplicet vt sis i turbas
pploz. et det tibi bndictōes abraē et semī
tuo post te: vt possideas terrā pegrinatō
nis tue. quā pollicit' est auo tuo. Cūq;
dimisisset eū isaac. p̄fect' p̄ueit i meso
potamiā syrie ad labā filiū bathuel syri
fratre rebecca m̄is sue. Glidēs at elau
q; bndixisset pater su' iacob et misisset
eū in mesopotamiā syrie vt inde vxorē
duceret. et q; post benedictōz p̄cepit
ei dicēs. nō accipies vxorē de filiab; cha
naan: qd q; obediēs iacob parētib; suis
isset i i yriā. pbās q; q; nō libenter aspi
ceret filias chanaā p̄t suus: iuit ad his
mahelē et duxit vxorē absq; his q; p̄aus
habebat. melech filiā hismael filij abra
am sororē nabaioth. Igit' egressus ia
cob de bethsabee p̄gebat arā. Cūq; venis
set ad quendā locū et vellet in eo req̄s
scere p' sol' occubitu. tulit de lapidib; q
iacebāt. et supponēs capiti suo: dormiuit
in eodē loco. Gliditq; i somnis scalam
stantē sup terrā et cacumē ill' tangēs ce
lū angelos q; dei ascendētes et descendē
tes p̄ eā: et dñm innixū scale dicētē sibi
Ego sum dñs de' abraā p̄is tui et deus
isaac. Terrā i q; dormis tibi dabo et semī
tuo. eritq; semē tuū q; puluis frē. Dil
lataberis ad orientē et occidentē et septē
trionē et meridiē. et bndicent i ter in se
mie tuo cūcte trib; terre. Et ero custos
tuus q̄cūq; p̄xeris: et reducā te i terrā
hāc. nec dimittā nisi h̄pleureo vniuer
sa q; dixi. Cūq; euigilassz iacob d somno
ait. vere dñs ē i loco isto: et ego nesciebā
Hauēsq; q; terribil' ē inqt loc' iste. Nō
est hic aliud nisi dom' dei et porta celi.
Surgēs q; iacob mane tulit lapidē quē
supposuerat capiti suo. et erexit i titulū
fundēs oleū desup. Appellauitq; nomē
vrbis bethel: q; p̄t' lusa vocabat. Clouit
etiā votū dicēs. Si fuerit dñs mecū et
custodierit me i via p̄ quā ego ambulo
et dederit mihi panē ad v̄scendū et vesti
mentū ad induendū. reuersusq; fuero

pspere ad domum patris mei: erit mihi dñs in deū. et lapis iste quē erexi in titulū. vocabit̃ domus dei: cūctorūq; q̃ de deo mihi. decimas offeram tibi.

Refectus ergo iacob XXIX

p venit ī terrā orientālē. et vidit puteū in agro tres q; greges ouīū accubātes iuxta eū. Nā ex illo ada quabānt pecora: et os ei' grandi lapide claudebat. Nosq; erat vt cūctis ouib; cōgregat; de uoluerēt lapidē. ⁊ refectis gregib; rursū sup os putei ponerent. Dixitq; ad pastores. Fratres vñ estis? Qui rñderūt de aran. Quos interroga;: nunq; ait nostis labā filiū nator. Dixerūt. Nouimus. San' ne est inq;. Clalet inquit. et ecce rachel filia eius venit cum grege suo. Dixitq; iacob. Ad huc multū diei sup est: nec est tps vt reducant̃ ad caulas greges. Date aut̃ potū ouib; et sic eas ad pastum reducite. Qui rñderunt. Nō possum' donec oīa pecora cōgregent̃ et amoueam' lapidē de ore putei vt adaquemus greges. Ad huc loquebant̃. et ecce rachel veniebat cū ouib; patris sui: Nā gregē ipa pascebat. quā cū vidisset iacob. et sciret consobrinā suam: ouesq; laban auūculi sui amouit lapidē quo puteus claudebat: et adaquato grege osculatus est eā. Et eleuata voce fleuit. et indicauit ei q' frater esset patris sui. et filius rebecca. At illa festinans nunciavit patri suo Qui cum audisset venisse iacob filiū sororis sue occurrit obuīā ei: cōplexusq; eū ⁊ in oscula ruens: duxit in domū suā. Audistis aut̃ causis itineris: rñdit. Os meū es et caro mea. Et postq; impleti sunt dies mensis vñ: d' rit ei. Nū q' frater meus es: gratis seruiet̃ mihi: Dic qd mercedis accipies. Habebat vero duas filias. nomē maioris lya: minor nō appellabānt̃ rachel. S; lya lipiferat ocul' rachel decora facie et venusto aspectu. quā diligēs iacob ait. seruiā tibi p rachel filia tua minore septē annis. Rñdit labā Melius est vt tibi eā tem q; altero viro. mane apud me. Seruiuit ergo ia

cob p rachel septē annis. et videbant̃ illi pauci dies p amoris magnitudie. Dixitq; ad laban. Da mihi vxorē meā. qz iā tps impletū est vt ingrediar ad illā. Qui vocatis multis amicorū turbis ad puiū fecit nuptias. et respere lyan filia suaz introduxit ad eum: dās ancillam filie gelpham noīe. Ad quam cū ex more iacob ruisz ingressus. lacto mane vidit lyan. et dixit ad socerū suū. qd ē quod facere voluisti: Nōne p rachel seruiui tibi: qre imposuisti mihi: Respondit laban: Nō est ī loco nostro cōsuetudinīs vt minores ante tradam' ad nuptias. Imple hebdomadā dieū huius copule. et hanc q; dabo tibi p ope q' seruiturus es mihi septē annis alijs. Ac quieuit placito ⁊ hebdomada transacta rachel duxit vxorē. Qui p̃t seruā balam tradiderat. Tandēq; potit' optatis nuptijs amorē sequētis p̃iori ptulit: seruiet̃ apud eū septē annis alijs. Vidēs aut̃ dñs q' respiceret lya. apuit vuluaz eius: sorore sterili pmanēte. Que cōceptū genuit filiū: vocauitq; nomē eius rube n: dicēs. vidit dñs humilitatē meā Nūc amabit me vir meus. Rursūq; cōcepit et pepit filiū ⁊ ait. qm̃ vidit me dñs haberi cōtemptui dedit etiā istum mihi. Vocauitq; nomē ei' simeō. Cōcepitq; tercio ⁊ genuit aliū filiū: dixitq; Nūc q; copulabit̃ mihi maritus me': eo q' peperim ei tres filios. Et idcirco appellauit nomē eius leui. quarto cōcepit et pepit filiū: et ait. Nōdo p̃fitebor dño. Et ob hoc vocauit eum iudam. cesauitq; parere. XXX

c Errens aut̃ rachel q' infecūda essz inuidit sorori sue: ⁊ ait marito suo. Da mihi liberos alioqñ moriar Qui iratus rñdit iacob. Nū p deo ego sum: q' priuauit te fructu ṽtris tui: At illa. Dabeo inq; famulā balā: ingredere ad illā vt p̃iat sup genua mea ⁊ habeam ex illa filios. Deditq; illi balā in cōiugiū. q' ingresso ad se viro cōcepit ⁊ peperit filiū Dixitq; rachel. Indicauit mihi dñs ⁊ exaudiuit vocē meā dās mihi filia

Et idcirco appellauit nomen eius dan
Rursumq; bala concipiens peperit alterum
p quo ait Rachel. Comparauit me dominus cum
sorore mea et inualui. Vocauitq; eum ne-
ptalim. Senties Iya q; parere desisset
zelpham ancilla suam marito tradidit.
Qua post conceptum edente filium dixit. Fe-
liciter. Et idcirco vocauit nomen eius
gad. Peperit q; zelpha alterum dicitq;
Iya. Hoc p beatitudine mea. Beatam q; p-
pe me dicet omnes mulieres. Propte-
rea appellauit eam aser. Egressus aut ru-
ben tpe messis triticee in agrum reperit
mandragoras q; matri Iye detulit. Di-
xitq; Rachel. Da mihi partem de mandra-
goris filij tui. Illa respondit. Parum ne ti-
bi uideat q; praeueneris maritum mihi.
nisi etiam mandragoras filij mei tuleris
Ait Rachel. Dormiat tecum hac nocte p
mandragoris filij tui. Redeuntq; ad
vesperam iacob. de agro egressa est in oc-
cursum eius Iya: et ait. Ad me inquit in-
trabis: q; mercede conduxi te. p mandra-
goris filij mei. Dormiuitq; cum ea no-
cte illa: et exaudiuit deus preces eius. Co-
cepitq; et peperit filium quintum. et ait. De-
dit deus mercedem mihi: q; dedi ancillam
meam viro meo. Appellauitq; nomen eius
ylachar. Rursum Iya concipiens peperit se-
xtum filium: et ait. Dotauit me deus dore-
lona. Etiam hac vice mecum erat maritus
meus: eo q; genuerim ei sex filios. Et id-
circo appellauit nomen eius sabulon.
Post quem peperit filiam nomine dinam.
Recordatusq; dominus Rachelis: exaudiuit
eam. et aperuit vuluam eius que concepit et
peperit filium dicens. Abstulit deus ob-
probrium meum: et vocauit nomen illius
ioseph dicens. Addat mihi dominus filium al-
terum. Natus aut ioseph: dixit iacob socer-
o suo. Dimitte me ut reuertar in pa-
triam meam et ad terram meam. Da mihi ux-
ores et liberos meos p quibus seruiui ti-
bi ut abeam. Tu vero nosti seruitutem
qua seruiui tibi. Ait illi laban. Inueni-
am gratiam in conspectu tuo. Experimeto
didici: q; benedixerit mihi deus propter
te. Constitue mercedem tuam qua tem-

tibi. At ille respondit Tu nosti quomodo
seruiui tibi. et quanta in manibus meis
fuerit possessio. Modicum habuisti antequam
venirem ad te et nunc diues effectus es
benedixitq; tibi deus ad introitum meum
Iustum est igitur ut aliquando pudeam do-
mum mee. Dicitq; laban. Quid tibi da-
bo. at ille ait: mihi pro. sed si feceris quod
postulo: alterum pascam et custodiam pecora
tua. Cyra omnes greges tuos. et sepa-
ra cunctas oves varias et spatio vellere
et quodcumq; fuluum et maculosum va-
riumq; fuerit. tam in ouibus quam in capris: es-
sit merces mea. Respondetq; mihi
cras iusticia mea: quando placuit tempus
aduenerit coram te: et omnia que non fuerint va-
ria et maculosa et vulua tam in ouibus quam
in capris turti me argues. Dicitq; laban
Gratum habeo quod petis. Et separauit
in die illa capras et oves et hircos et a-
rietes varios et maculosos. Lunctum
autem greges unicolorum. id est albi et nigri vel-
leris. tradidit in manu filiorum suorum
et posuit spacium itineris trium dierum
inter se et generum: qui pascebat reliquos
greges eius. Tollens ergo iacob virgas
populeas virides et amygdalinas et ex-
platanis: ex parte decortauit eas. Detra-
xitq; cortices in his que lpoliata fuerant
candor apparuit: illa vero que integra
fuerant viridia permanserunt: atque in hunc
modum color effectus est varius. Posu-
itq; eas in canalibus ubi effundebatur
aqua ut cum venissent greges ad bibe-
ndum. ante oculos haberent virgas et in
aspectu earum conciperent. Factumq; est ut
in ipso calore coitus oves intuerentur
virgas et parerent maculosa et varia et
diuerso colore respersa. Diuisitq; greges
iacob et posuit virgas in canalibus ante ocu-
los arietum. Erant autem alba et nigra queq;
laban: cetera vero iacob separatis inter se
gregibus. Igitur quando primo tempore
ascendebantur oves ponebat iacob vir-
gas in canalibus aquarum ante oculos a-
rietum et ouium: ut in earum contempla-
tione conciperent. Quando vero serotina ad-
mistrum erat et conceptus extremus: non

Genesis

ponebat eas. Facta q̄ sunt ea que erant
serorina laban 7 q̄ p̄imi t̄pis iacob. Di
tatuq̄ est homo vltra modū 7 habuit
greges multos. ancillas 7 seruos came
los 7 asinos.

XXXI

Postq̄ aut̄ audiuit verba filioꝝ
laban dicentiū. tulit iacob oīa
q̄ fuerūt p̄ris n̄ri 7 de illi⁹ facultate dita
tus. sc̄i⁹ est inclitus. aniaduertit q̄; fa
ciē labā q̄ nō esset erga se sic heri 7 nudi
uiscerius: marie dicete sibi d̄no: reuer
tere in terrā patrū tuoz 7 ad generatōz
tuā eroꝝ tecū misit vocauit rachel 7 ly
am in agrū vbi pascebat greges: dixitq̄
eis. Glideo faciē p̄ris v̄ri q̄ nō sit erga
me sic heri 7 nudiuisceri⁹. De⁹ aut̄ p̄ris
mei fuit mecū. 7 ip̄e nostis q̄ tot is viri
bus meis seruiet̄ patri v̄ro. S; 7 p̄
v̄r̄ circūuenit me 7 mutauit mercedēz
meā decē vicib; 7 t̄n nō dimisit eū deus
vt noceret mihi. Si q̄n dixit varie erūt
mercedes tue piebāt oēs oues varioꝝ
fetus. q̄n v̄ro ecōtrario ait. alba q̄q; ac
cipies p̄ mercede: oēs greges alba pepe
rūt. Tulitq̄ deus subaz p̄ris v̄ri 7 dedit
mihi. Postq̄ enī p̄cept⁹ ouīū t̄ps adue
nerat: leuauit oculos meos 7 vidi in so
mnis ascendētes mares sup̄ feias. vari
os 7 maculosos 7 diuersoz coloroz. Dixitq̄
angelus d̄ni ad me in somnis iacob. Et
ego r̄ndi. adsum. qui ait: Leua oculos tu
os 7 vide vniuersos maculosos ascēdētes
sup̄ feias varios maculosos atq; resper
sos. Glidi enī oīa q̄ fecit tibi laban: ego
sum de⁹ bethel: vbi vnixisti lapidē 7 votū
vovisti mihi. Nūc ergo surge 7 egrede
re de terra hac reuertēs in terrā natiui
tatis tue. R̄nderūtq; rachel 7 lya. Nūc
qd̄ h̄emus residui quicq; in facultatib;
7 hereditate domus p̄ris n̄ri. Nōne q̄ si
alienas reputauit nos: 7 v̄didit come
ditq; precīū nostrū. S; deus tulit opes
p̄ris n̄ri: 7 eas tradidit nob̄ ac filiis no
stris. Unde oīa q̄ p̄cepit tibi d̄ns: fac
Surrexit aut̄ iacob 7 impositis liberis
ac iugib; suis sup̄ camelos abiit. tulit
q; oēm subam suā 7 greges 7 quicq; in
mesopotamia acquisierat p̄gēs ad isaac

patrē suū in terrā chanaā. Eo t̄pe ierat
laban tōdendas oues: 7 rachel furata est
idola patris sui. Noluitq; iacob p̄fiteri
socero suo q̄ fugeret. Cūq; abisset tam
ip̄e q̄ oīa q̄ iuris sui erāt: 7 amne trans
misso p̄geret p̄tra montē galaad. nūcia
tū est laban die tercio q̄ fugeret iacob.
Qui assumpt⁹ fr̄ib; suis: p̄secut⁹ est eū
dieb; septē. 7 p̄hendit eū in mōte gala
ad. Gliditq; ī somnis dicentē sibi d̄nim
Laue ne quicq; aspe loq̄ris p̄tra iacob.
Nūc iacob extenderat in montē taber
naculū Cūq; ille p̄secutus fuisset eū cū
fratib; suis in eodē monte galaad fixit
tentoriū. 7 dixit ad iacob Quare ita egi
sti vt clam me abigeres filias meas q̄ si
captiuas gladio: Cur ignorāte me fuge
re voluisti nec indicare mihi vt p̄sequer
te cū gaudio 7 cantic⁹ 7 tympanis 7 citha
ris: Nō es passus vt oscularer filios me
os 7 filias. Stulte opat⁹ es: 7 n̄ sic qui
dē valet man⁹ mea reddere tibi maluz
q̄ de⁹ p̄ris tui heri dixit mihi. Laue ne
loq̄ris d̄ iacob quicq; duri⁹. Esto. Ad tu
os ire cupiebas 7 desiderio erat tibi do
mus p̄ris tui Cur furat⁹ es deos meos
R̄ndit iacob. Quis scio te p̄fect⁹ sum. ti
mui ne r̄iolēter auferres filias tuas. Qu
aut̄ furti me arguis: ap̄d quēcunq; inue
neris deos tuos necet̄ corā fratib; n̄ris
Scrutare quicq; tuoz apud me inue
neris aufer. Hec dices ignorabat q̄ ra
chel furata esset idola Ingressus itaq; la
ban tabernaculū iacob 7 lye 7 vtriusq; fa
mule nō inuenit. Cūq; intrasset tētoriū
rachelis: illa festinās abscondit idola sub
ter stramenta cameli 7 sedit desup̄ scru
tatiq; oē tētoriū 7 nihil inueniēti ait.
Nae irascat d̄ns me⁹ q̄ corā te assurgere
nequeo. qz iurta p̄suetudinē feiaz nunc
accidit mihi. Sic delusa sollicitudo q̄
rentis est. Tumescit iacob cū iurgio ait
Quā ob culpā meā 7 qd̄ ob peccatum
meū sic exarsisti post me 7 scrutatus es
oēm sup̄pellectilē meā Quid inuenisti
de cūcta suba domus tue: Pone hic co
rā fratib; meis 7 corā fratib; tuis: et
iudicent inter me 7 te. Adcirco viginti

annis fui tecum: oues tue et capre steriles non fuerunt. arietes gregis tui non comedi: nec captum a bestia ostendi tibi. Ego damnum omne reddebam. Quicquid furti pibat a me exigebas: die noctueque estu urgebar et gelu fugiebatque somnum ab oculis meis. Sicque per viginti annos in domo tua fui ui tibi. quatuordecim pro filiabus et sex pro gregibus tuis. Immutasti quibus mercedem meam decem vicibus. Nisi deus patris mei abraam et timor isaac affuisset mihi forsitan modo nudum me dimisisses. Afflictio mea et labor manuum mearum respexit dominus et arguit te heri. Respondit ei laban. Filie mee et filij et greges tui et omnia que cernis mea sunt. Quid possum facere filiis et nepotibus meis. Veni ergo et ineamus fedus ut sit testimonium inter me et te. Tulit itaque iacob lapidem et erexit illum in titulum dixitque fratribus suis. Afferte lapides. Qui congregatos fecerunt tumulum comederuntque super eum. Quem vocabat laban tumulum testis et iacob aceruum testimonij: uterque iuxta proprietatem lingue sue. Dixitque laban. Tumulus iste testis erit inter me et te hodie. Et idcirco appellatum est nomen eius galaad. id est tumulus testis. Et adiecit laban. Intueatur et iudicet dominus inter nos quoniam recesserimus a nobis si afflixeris filias meas et si introduxeris alias uxores super eas. Nullus sermonis nostri testis est absque deo qui presens respicit. Dixitque rursus ad iacob. En tumulus hic et lapis quem erexi inter me et te testis erit. Tumulus inquam iste et lapis sint in testimonium si aut ego transiero illum perges ad te. aut tu perieris malum mihi cogitabis. Deus abraam et deus nachor iudicet inter nos: deus patris eorum. Iurauit ergo iacob pro timore patris sui isaac. imolatisque victimis in monte vocauit fratres suos ut ederent panem. Qui cum comedisent manserunt ibi. Laban vero de nocte consurgens osculatus est filios et filias suas et benedixit illi: reuersusque est in locum suum. XXXII

Iacob autem abiit in itinere quem cepit
i rat: fueruntque ei obuia angeli dei
quos cum vidisset ait. Castra dei sunt
hec. Et appellauit nomen loci illius manas

im. id est castra. Misit autem et nuncios ante se ad esau fratrem suum in terra seyr: in regione edom precepitque eis dicens: sic loquimini domino meo esau. Hec dicit frater tuus iacob. Apud laban pegunatus sum et fui usque in presentem diem. Habeo boues et asinos et oues et suos et ancillas: mittoque nunc legatos ad dominum meum ut inueniam gratiam in conspectu tuo. Reuersusque sunt nuncios ad iacob dices. Venimus ad esau fratrem tuum: et ecce pererat in occursum tuum cum quadringentis viris. Timuit iacob valde et perterritus diuisit populum quem secum erat: gregesque et oues et boues et camelos in duas turmas dicens. Si venerit esau ad vnam turmam et percussit eam: alia turma que reliqua est saluabitur. Dixitque iacob. Deus patris mei abraam et deus patris mei isaac domine quem dixisti mihi reuertere in terram tuam et in locum natiuitatis tue: et benefacta tibi: minor sum cunctis miseratibus tuis et veritate tua quam explesti furo tuo. In baculo meo transiui iordanem istum: et nunc cum duabus turmis regredior. Erue me de manu fratris mei esau quod valde eum timeo: ne forte venies percutiat mecum cum filiis. Tu locutus es quod bene faceres mihi et dilatares scilicet meum sicut arenam maris: que propter multitudinem numerari non potest. Quibus dormisset ibi nocte illa sepauit de his que habebat munera esau fratri suo: capras duas: hircos viginti. oues duas decem. et arietes viginti. camelas fetas cum pullis suis triginta. vaccas quadraginta: et tauros viginti. et asinas viginti. et pullos earum decem. Et misit per manus suorum singulos seorsum greges: dixitque pueris suis. Antecedite me: et sit spatium inter gregem et gregem. Et precepit prior dicens. Si obuium habuerit frater meus esau: et interrogauerit te cuius es aut quem vadis: aut cuius sunt ista que sequeris: respondebis. Serui tui iacob. Munera misit domino suo esau: que post nos venit. Surrexit deus mandata secundo et tercio et cunctis que sequebantur greges dicens. Iste verbum loquimini ad esau: cum inuenerit eum et addetis. Ipse quoque fuit tuus iacob: iter nostrum insequitur. Dixit enim: placabo illum muneribus que procedunt et postea videbo illum. Forsitan peritabit

mibi. Precefferunt itaque munera ante eum ipse vero mansit nocte illa in castris. Quibus macure surrexerunt tulit duas viros suas et cotidie famulas cum undecim filiis et transiit vaduz iacob. Traductisque omnibus qui ad se pertinebant: mansit solus et ecce vir luctabat cum eo usque mane. Qui cum videret quod eum superare non posset: tetigit nervum femoris eius et statim emarcuit. Dixitque ad eum. Dimitte me: nam enim ascendit agrosa. Respondit. Non dimittam te nisi benedixeris mihi. Atque. Quod est nomen tibi. Respondit. Iacob. At ille. Nequaquam inquit iacob appellabitur nomen tuum sed iherusalem si deum fortis fueris. Quot magis et homines puales. Interrogavit eum iacob. Dic mihi quod appellatur nomen tuum. Respondit. Cur quies nomen meum quod est mirabile? benedixit ei in eodem loco. Vocavitque iacob nomen loci illius phanuel et dicit. Audi dominum facie ad faciem saluata est anima mea. Postquam est statim sol postquam transgressus est phanuel. Ipse vero claudicabat pede: quia ob eam non comedit nervum nisi iherusalem quod emarcuit in femore iacob usque in presentem diem eo quod tetigerit nervum femoris eius et obstupuerit. **XXXIII**

Leuas autem iacob oculos vidit et e mentem esau cum eo quadringentos viros. Divisitque filios ioseph et rachelem: abarumque famulas et posuit utraque ancillam et liberos earum in principio: ioseph vero et filios eius in secundo loco: rachel autem et ioseph novissimos. Et ipse progrediens adoravit primum in terra septiel donec appropinquaret frater eius. Currens itaque esau obviam fratri suo aperat est eum: stringensque collum eius et osculans fleuit: levatisque oculis vidit mulieres et pueros earum et ait. Quid sibi voluit ista et si ad te pertineant? Respondit. Parvuli sunt quos donavit mihi deus tuo. Et appropinquantibus accille et filij earum incurvantur: et accessit quoque ioseph cum puero ioseph et cum filiis adorassent: extremi ioseph et rachel adoraverunt. Dixitque esau. Que nam sunt iste turme quas obviam habui? Respondit. Ut inveniunt gratias coram domino meo. At ille ait. Habeo pliniam frater in sinu tuo tibi Dixitque iacob. Noli ita obsecro: sed si inveni

gratias in oculis tuis accipe munusculum de manibus meis. Sic enim vidi faciem tuam quasi viderim vultum dei. Esto mihi propitius et suscipe benedictionem quam attuli tibi et quam donavit mihi deus tribuens omnia. Dixitque iacob. Pelletes suscipies ait. Gradiam filii erogis socius itineris tui. Dixitque iacob. Nonne domine mihi quod puulos habeam teneros et oves et boves teras mecum: quos si per in ambulando fecero laborare: morientur uno die cum ovibus greges. Precedat dominus meus ante faciem meam et ego sequar paulatim vestigia eius: sic videro puulos meos posse donec veniam ad dominum meum in seyr. Respondit esau. Oro te ut de populo qui mecum est saltem socii remaneant vi tue. Non est inquit necesse: sed uno tempore indicem geo ut inveniatur gratias in conspectu tuo domine mihi. Reversus est itaque illo die esau itinere quem venerat in seyr: et iacob venit in sochor: ubi edificata domo et fixis tectoribus appellavit nomen loci illius sochor. i. tabernaculum. Transiitque in salam urbem sichen: quod est in terra chanaan: postquam reversus est de mesopotamia syrie et habitavit iuxta oppidum. emitque partem agri in qua fixerat tabernaculum a filiis emor patris sichen centum agnis et erecto ibi altari: invocavit super illud fortissimum deum israel. **XXXIII**

Gressa est autem dina filia ioseph ut e videret mulieres regionis illius. Quam cum vidisset siche filius emor euei princeps terre illius adamavit eam et rapuit et dormiuit cum illa: vi opprimes virginem. Et conglutinata est anima eius cum ea: et siche quoque delinuit blanditijs et pignus ad emor patrem suum. accipe inquit mihi puellam hanc coniugem. Quod cum audisset iacob abtenuibus filiis et in pastu pecorum occupatus filium it donec rediret. Egresso autem emor patre siche ut loqueretur ad iacob ecce filij eius veniebant de agro: auditoque quod acciderat irati sunt valde: eo quod fedam rem operaretur in israel. et violata filia iacob rem illicitam perpetrasset. Locutus est itaque emor ad eos: Dilectam filij mei adhaesit anima filie vestre. Date eam illi uxorem et iugam: vicissim comens nuba. Filias vestras tradite nobis et filias nostras accipite et habitate nobiscum. Terra

in p̄tate v̄ta est exercete: negociamini ⁊
possidete eā. ⁊ sic̄m ad p̄m ⁊ ad
fr̄es ei⁹ ait. Inueniā gr̄az corā vob ⁊ q̄
cūq; statuerit; dabo. Augere dotē ⁊ mu-
nera postulate: ⁊ libēter tribuā q̄ pete-
rit;: t̄m date mihi puellā hāc vxorē. R̄n-
derūt filij iacob: sic̄m ⁊ p̄i ei⁹ in volo-
seuētes ob stuprū sororis. Nō possum⁹
facere q̄d petis;: nec dare sororē nr̄az t̄i
inarcūculo q̄d illicitū et nefariū est ap̄d
nos. ⁊ in hoc valebim⁹ federari. Si
voluerit; esse filies n̄ri ⁊ circūcidatur in
vobis oīs masculini sexus: tūc dabim⁹
⁊ accipiem⁹ mutuo filias vr̄as ac nr̄as
⁊ habitabim⁹ vobiscū. erimusq; vnus p̄pls
Si autē circūcidi noluerit;: tollemus fi-
liā nostrā ⁊ recedem⁹. Placuit oblatio
eorū emoz ⁊ sichē filio eius: nec distulit
adolescēs q̄n statū q̄d petebat expleret.
Amabat enī puellā valde: ⁊ erat inclit⁹
in oī domo p̄ris sui. Ingressiq; portā v̄-
bis locuti sut ad pplm. Viri illi pacifici
sunt ⁊ volūt hitare nobiscū. Negociem⁹
in terra ⁊ exerceāt eam: q̄ spaciola ⁊ lata
cultorib; indiget. Filias eorū accipiem⁹
vxores ⁊ nr̄as illis dabimus. Vnū est q̄
differit t̄m bonū. Si circūcidamus ma-
sculos n̄ros ritū gētis imitātes. ⁊ suba-
eorū ⁊ pecora ⁊ cūcta q̄ possidēt n̄ra erūt
T̄m in hoc acquiescam⁹ ⁊ hitantes simul
vnū efficiam⁹ pplm. Assensiq; sunt oēs
circūcisit; cūct; marib;. ⁊ ecce die terci-
o q̄n grauissim⁹ vulnez dolor est: arrept;⁹
duo filij iacob: symeon et leui fr̄es dīne
gladijs ingressi iunt v̄bē p̄fidēter. int̄-
fecerūtq; oīb; masculis. emoz ⁊ sichē p̄iter
necauerūt. tollentesq; dinā de domo si-
chē sororē suā. Quib; egressis irruerūt
sup occisos ceteri filij iacob ⁊ de popula-
ti lunt v̄bē in vltionē stupri: oues eorū
⁊ armēta ⁊ asinos. cūctaq; vastātes q̄ in
domib; ⁊ agris erant: puulos q̄z eorū et
vxores duxerūt captiuas. Quib; p̄petra-
tis audacter. iacob dixit ad symeō ⁊ leui
Turbastis me. ⁊ odiosus fecist; me cha-
naneis et p̄xeregeis habitatorib; terre
hui⁹. Nos pauci sum⁹: illi congregati pec-
tinent me. et delectoz ego ⁊ domus meq.

R̄nderunt. Nūquid vt scorto abuti de-
buere sorore nostra. XXXV

Posterea locut⁹ est deus ad iacob
i Surge ⁊ ascende betxel ⁊ hita
ibi facq; altare dño q̄ apparuit
tibi q̄n fugiebas esau fr̄em tuū. Iacob
vero puocata oī domo sua: ait. Abijcite
deos alienos q̄ in medio v̄ri sunt ⁊ mū-
damini: ac mutate vestimēta v̄ra. Sur-
gite ⁊ ascendam⁹ in betxel vt faciamus
ibi altare dño q̄ exaudiuit me in die tri-
bulatōis mee. ⁊ socius fuit itineris mei
Dederūt ḡ ei oēs deos alienos q̄s habe-
bāt ⁊ inanes q̄ erāt in aurib; eorū. At il-
le infodit eas subter terebinthum q̄ est
post v̄bē sichē. Cūq; p̄fecti essent ter-
roz dei inuasit oēs p̄ circūituz ciuitates
⁊ nō sūt ausi p̄seq; recedētes. Venit igi-
iacob lucan q̄ est in terra chanaā cognos-
mēto betxel. ipe ⁊ oīs p̄pls cū eo. Edifi-
cauitq; ibi altare ⁊ appellauit nomē loci
illi⁹ dom⁹ dei. Ibi enī apparuit rei de⁹ cū
fugeret fr̄em i uū. Eodē tpe mortua est
delectoz nutrix rebecca ⁊ sepulta est ad ra-
dices betxel subter quercū: vocatq; est
nomē loci illi⁹ quercus fletus. apparuit
autē iterū de⁹ iacob postq; reuersus ē de
mesopotamia syrie ⁊ venit in betxel: bñ-
dixitq; ei dicēs. Nō vocaber; vltra iacob
sz isrl erit nomē tuū Et appellauit eum
israel. Dixitq; ei. Ego de⁹ oīp̄ tēs. Cres-
ce ⁊ multiplicare: gētes ⁊ ppli nationū
ex te erūt. Reges de lūbis tuis egredie-
tur: terrāq; quā dedi abraā et isaac dabo
tibi ⁊ semini tuo post te. ⁊ recessit ab eo
Ille vero erexit titulū lapideū in loco q̄
locutus fuerat ei de⁹ libans sup eū liba-
mina: ⁊ effundēs oleū vocāsq; nomē lo-
ci illius betxel. Egressus autē inde venit
verno tpe ad terrā q̄ ducit effratā. In q̄
cū p̄turiret rachel ob difficultatē par-
pictari cepit. Dixitq; ei obstetrix. Noli
timere qz et hūc hēbis filiū. Egrediete
autē aīa p̄ dolore ⁊ imminēte iam morte
vocauit nomē filij sui benioni. i. fili⁹ do-
loris mei. P̄tē vero appellauit eū benia-
min. i. filius dextre. Mortua est ḡ rachel
⁊ sepulta ē in via q̄ ducit effratā. hec est

Genesis

bethleem. Ereritq; iacob titulū super se pulcrū ei? **Hic est titulus monumēti rachel vsq; in p̄ntez diē.** Egressus inde fixit taternaculū trās turrē gregū. **Luncq; hitaret in illa regiōe abijt rubē: 7 dormiuit cū bala scybina prīs sui.** **Qd̄ illū minime latuit.** Erāt autē filij iacob duodecī. **Filij lye p̄rogeniti? rubē 7 symeō 7 leui iudas 7 isachar 7 gabulō.** **Filij rachel ioseph 7 beniami.** **Filij bale acille rachel dan 7 neptali.** **Filij celphē acille lye: gad 7 aser.** **Hi sunt filij iacob q̄ nati sūt ei in mesopotamia syrie.** **Venit etiā ad isaac prēs suū in mābre ciuitatē arbee h̄ est hebron in q̄ pegrinat? est abraā 7 isaac.** **Et c̄pleti sūt dies isaac centū octoginta annoz.** **psumptusq; etate mortuus est: et appolit? est p̄plo suo sener 7 plen? diez.** **et sepelierūt eum esau 7 iacob filij sui.**

Et sūt generatōes XXXVI

h esau ip̄e est edom **Esau accepit vxores de filiab; chanaā ada filiā elom et lxi. et oolibama filiā ane filij sebeon euei.** **Basemath q̄z filiā hismael sorozem nabaioth.** **Depit autē ada eliphac.** **Basemath genuit rahuel.** **Dolabama genuit iehus 7 ilxelo 7 chore.** **Hi filij esau q̄ nati sūt ei in terra chanaā** **Tulit autē esau vxores suas 7 filios et filias 7 oēs aīaz dom? sue 7 subaz 7 pecora 7 cū tra q̄ h̄re poterat in terra chanaā 7 abijt in alterā regiōe: recessitq; a fr̄e suo iacob.** **Diuites enī erāt valde 7 sil hitare nō poterāt. nec sustinebat eos terra pegrinatōis eoz p̄ multitudie gregū.** **Habitauitq; esau in mōte seyr ipse est edō.** **Hi autē sūt ḡhatoēs esau prīs edom in mōte seyr: 7 h̄ noīa filioz ei?** **Eliphac filius ada vxoris esau.** **Rahuel q̄z filius basemath vxoris ei?** **Fuerūt eliphac filij thēmā. omar. sephua 7 gathā 7 cenec 7 chore.** **Erat autē thamna scybina eliphac filij esau que pepit ei amelech.** **Hi sūt filij ada vxorz esau.** **Filij autē rahuel naath et cara 7 semma 7 meca.** **Hi filij basemat vxorz esau** **Isti q̄z erāt filij oolibama filie ane filij sebeō vxorz esau q̄s genuit ei iehus 7 iholon 7 chore** **Hi du**

ces filioz esau. **Filij eliphac p̄rogeniti esau.** **dux thēmā dux omar dux sephua. dux cenec: dux chore: dux gathan. dux amalech.** **Hi filij eliphac in terra edō 7 hi filij ada.** **Hi q̄z filij rahuel filij esau.** **Dux naath: dux cara dux semma: dux meca** **Hi autē duces rahuel in terra edō** **Isti filij basemath vxorz esau. dux ieh? dux ihelon. dux chore.** **Hi duces oolibama filie ane vxoris esau** **Isti sunt filij esau. 7 hi duces eoz: ip̄e est edō** **Isti sūt filij seyr vxorz hitatores terre: lothā et sobal 7 sebeō 7 anan 7 dison 7 eser 7 disan** **Hi duces vxorz filij seyr i terra edō** **Facti sunt autē filij lothā: vxorz 7 emā.** **Erat autē soroz lothā thāna.** **Et isti filij sobal. aluhan 7 maneeth 7 ebal sephi 7 onan** **Et hi filij sebeō iachia 7 anā** **Iste est anan q̄ inuenit aq̄s calidas in solitudine: cū pasceret asinas sebeon prīs sui.** **Habuitq; filiū disan 7 filiā oolibama 7 isti filij disan: abdas 7 iesban 7 iethran 7 charan.** **Hi q̄z filij eter: bala annan et ceuan 7 achan.** **Habuit autē filios disan hus 7 aran.** **hi duces vxorz. dux lothā dux sobal: dux sebeō: dux ana: dux dison dux eser: dux disan.** **Isti duces vxorz q̄ impauerūt in terra seyr** **Reges autē q̄ regnauerūt in terra edom anteq; haberent regē filij isrl fuerūt hi** **Balach fili? beoz: nomēq; vxoris ei? tenaba** **Mortu? est autē balach 7 regnauit. p̄ eo iobab filius care de isra.** **Cūq; mortuus esset iobab regnauit. p̄ eo husan de terra themanoz.** **hoc q̄z mortuo: regnauit p̄ eo adad filius badadi q̄ pcussit madian in regione moab: 7 nomē vxoris ei? aauth.** **Cūq; mortu? esset adad: regnauit. p̄ eo semla de masetecha.** **Hoc q̄z mortuo regnauit. p̄ eo saul de fluuio rooloth.** **Cūq; 7 hic obisset: successit in regnū bala nan fili? achoboz.** **Isto q̄z mortuo regnauit p̄ eo adad. nomēq; vxoris ei? phou.** **Et appellabat vxor eius meeabel filia matreth filie inicaab.** **Hec ḡ noīa ducū esau in cognatōib; 7 locis 7 vocabulis suis: dux thāna: dux alluha: dux ieslxi 7 dux oolibama. dux ela. dux phinou: dux**

teneq. dux themā. dux mabsar. dux ma/
bdixel. dux hirā. Hi duces edom hitan
tes in terra impj sui: ipe est esau pater
idumeoz. Habitaui aut iacob in terra
chanaā in q̄ p̄ suos pegrinat⁹ est: et he
sunt generatōes eius. XXXVII

ioseph cū sedecim esset annoz
i pascebat gregē cū frīb⁹ suis ad
huc puer. Et erat cū filijs bale
et celphē vxoz p̄ris sui. accusauitq; frēs
suos apud patrē crimine pessimo. Israē
el aut diligebat ioseph sup oēs filios eo
q̄ in senectute genuisset eū. Fecitq; ei
tunicā polymitā. Clidētes aut frēs eius
q̄ a patre plus cūctis filijs amaref ode
rūt eū: nec poterāt ei quicq; pacifice loq̄
Accidit q̄z vt visus somniū referret fra/
trib⁹ suis q̄ causa maioris odij semina/
rium fuit. Dixitq; ioseph frīb⁹ suis. Au
dite somniū meū qd̄ vidi. Putabā nos
ligare manipulos in agro. et quasi p̄sur
gere manipulū meum et stare: vestrosq;
manipulos circumstantes adorare ma/
nipulū meū. Rūderūt frēs eius. Aut/
quid rex n̄ erit aut subijciemur ditōni
tue: Dec ḡ causa somniōz atq; p̄monū:
inuidie et odij fomitē ministravit. Ali/
ud q̄z vidit somniū qd̄ narrās frīb⁹ ait.
Vidi p̄ somniū q̄si solē et lunā et stellas
vndecim adorare me. Qd̄ cū p̄ri suo et
fratrib⁹ retuliss; increpauit eū p̄ suos
et dixit. Quid sibi vult h̄ somniū qd̄ vi
disti: Num ego et mater tua et frēs tui
adorabim⁹ te sup terrā? Inuidebāt ei
igif frēs sui: p̄ vero rē tacitus p̄sidera/
bat. Cūq; frēs illi⁹ in pascendis gregib⁹
p̄ris morarent⁹ in sichē: dixit ad eū isrl.
Frēs tui pascūt oues in sichimis. veni
mittā te ad eos. Quo r̄ndēte. p̄sto sum
ait. Glade et vide si cūcta p̄spera sint er/
ga frēs tuos et pecora et renūcia mihi qd̄
agaf. Missus de valle hebron venit in si/
dex. Inuenitq; eū vir errantē in agro
et interrogauit qd̄ q̄reret. At ille r̄ndit.
Frēs meos quero. Indica mihi vbi pa
scent greges. Dixitq; ei vir. Reccesserūt
de loco isto. Audiuī aut eos dicētes. Ca/
mus in dothaim. Perrexit itaq; ioseph

post frēs suos et inuenit eos in dothaim
qui cū vidissent eum. p̄cul: anteq; acce/
deret ad eos cogitauerūt illū occidere et
mutuo loquebant. Ecce somniator ve/
nit. Venite occidamus eū et mittamus
in cisternā veterē. dicemusq; fera pess/
ma deuorauit eū. et tūc apparet qd̄ illi
p̄sint somnia sua. Audies aut hec ruben
nitebat liberare eū de manib⁹ eoz et di/
cebat. Nō interficiam⁹ aīaz eius nec ef/
fundamus sanguinē: s; p̄ncite eū in ci/
sternā veterē q̄ est in solitudine manus/
q; p̄rās seruate innoxias. Hoc aut dice
bat volēs eripe eū de manib⁹ eoz et red/
dere p̄ri suo. Qd̄ ioseph igitur vt puenit
ad frēs suos. nudauerūt eū tunica tala/
ri et polymita: miserūtq; eū in cisternā ve/
terē q̄ nō habebat aquā. Et sedentes vt
comederēt panē viderūt hismahelitas
viatores venire de galaad. et camelos eo
rum portātes aromata et resinā et stactē
in egiptū. Dixit ḡ iudas frīb⁹ suis. quid
nobis. p̄d est si occiderimus frēm n̄m.
et celauerim⁹ sanguinē ipsius. Melius
est vt venundet hismahelitis et man⁹ n̄e
nō polluant. frater enī et caro n̄ra est. Ac
quieuerūt frēs sermonib⁹ illius et p̄te/
reuntib⁹ madianit⁹ negociatorib⁹ extra
hentes eū de cisterna vendiderunt eum
hismahelitis. xxx. argenteis: qui duxerūt eū
in egiptū. Reuersusq; ruben ad cisternā
nō inuenit puerū: et scissis vestib⁹ p̄geni/
ad frēs suos ait. Puer nō p̄paret et ego
quo ito? Tulerūt autē tunicā eius et in
sanguinē h̄di quē occiderāt tinxerunt
mittētes qui ferrēt ad p̄rē et dicerent
Hāc inuenimus: vide utrū tunica filij
tui sit an nō. Quā cū vidisset pater ait
Tunica filij mei est. Fera pessima come
dit eū: bestia deuorauit ioseph. Scissisq;
vestib⁹ indutus est cilicio: lugēs filium
suū multo tpe. Congregat⁹ aut cūctis
liberis eius vt lenirēt dolorē p̄ris: nolu
it p̄solatōz accipere: sed ait. Descendā ad
filiū meū lugēs in infernū. Et illo p̄se
uerante in fletu madianite vendiderūt
ioseph i egipto: phutifari eunucho pha/
raonis magistro militū. XXXVIII

Genesis

Eodem tpe descendēs iudas a
 fratribus suis diuertit ad virū odol
 lamitez noie hiram viditq; ibi
 filiā hoīs chananei vocabulo **Sue**. Et
 accepta vxore ingressus est ad eā. Que
 cepit et peperit filiū: et vocauit nomē eius
 her. Rursum ꝑ cepto fetū natū filium
 vocauit onan. Terciuū q; peperit quē appel
 lauit sela. q; nato parere vltra cessauit.
 Dedit autē iudas vxorē priogenito suo
 her. noie thamar. Fuit q; her primoge
 nitus iude: neq; in spcū dñi. et ideo ab eo
 occisus est. Dixit g; iudas ad onan filiu
 suū. Ingredere ad vxorē fr̄is tui et socia
 re illi vt suscites semē fr̄i tuo. Ille sciēs
 nō nasci sibi filios introiēs ad vxorem
 fr̄is sui: semē fundebat in terrā: ne libe
 ri fr̄is noie nascerent. Et idcirco percussit
 eum dñs: eo q; rem detestabilem faceret.
 Quāobzē dixit iudas thamar nurui sue
 Ego vidua in domo patris tui: donec cre
 scat sela filius meus. Timebat enī ne et
 ipse moreretur sicut fr̄es eius. Que abiit
 et habitauit in domo patris sui. Euolutis
 autē multis annis mortua est. Sue vxor
 iude. qui post luctum consolatioe suscepta
 ascēdebat ad tōsores ouiu suarū ipse et hi
 ras opilio gregis odollamita in thānas.
 Nuntiatūq; est thamar q; socer illius
 ascēderet in thānas ad tōdendas oues.
 Que de politis viduitas vestibus assum
 ptit teristrus: et mutato habitu sedit in
 biuio itineris qd ducit thānan. eo q; cre
 uisset sela et nō eum accepisset maritū.
 Quā cū vidisset iudas suspicatus est esse
 meretricē. Opuerat enī vultū suū ne
 agnosceret. ingrediēsq; ad eam ait. **Di**
 mitte me vt coeā tecū. nesciebat enī qd
 nurus sua esset. Quā rudente. qd dabis
 mihi vt fruatur ꝑcubitu meo. dixit. **Di**
 tā tibi hēdū de gregibus. Rursumq; illa
 dicēte: pariat qd vis si dederis mihi ar
 ratone donec mittas qd polliceris. ait iu
 das. Quid tibi vis pro arratione davis?
 Rūdit. Anulū tuū et armillā et baculū
 quē manu tenes. Ad vnū igitur coitum
 mulier cepit et surgēs abiit: de politoq;
 habitu quē sumpserat: induta est vidui

tatis vestibus. **V**isit autē iudas hēdū ꝑ pa
 storē suū odollamitē: vt recipet pignus
 qd dederat mulieri. Qui cū nō inuenis
 set eā: interrogauit hoīes loci illi. **U**bi
 est mulier q; sedebat in biuio? Rūdenti
 bus cūctis nō fuit in loco isto meretric
 reuersus est ad iudā et dixit ei. **N**ō inue
 ni eā. s; et hoīes loci illius dixerūt mihi.
 nūq; sedisse ibi scortū. ait iudas. **H**abeat
 sibi. **L**erte mēdaciū arguere nos nō ꝑt.
 ego misi hēdū quē pmiserā et tu nō in
 uenisti eā. **E**cce autē post tres mēses nū
 ciauerūt iude dicētes. **F**ornicata est tha
 mar nurus tua. et videtur illi intume
 scere. **D**ixitq; iudas. **p**ducite eā vt ꝑbu
 rat. q; cū duceret ad penā misit ad soce
 rū suū dicēs. **D**e viro cuius h; sūt ꝑcepi.
Lognosce cui sit anul' et armilla et ba
 cul'. q; agnit' mulieribus ait. **I**ustior me
 est: qz nō tradidi eā sela filio meo. attē
 vltra nō cognouit eā. **I**nstante autē ꝑru
 apparuerūt gemini in vtero atq; in ipa
 effusione infantiu vn' ꝑtulit manū in
 q; obstetric ligauit coccinum dicēs. **I**ste
 egredietur prior. **I**lo vero retrahēte mā
 nū egressus est alter dixitq; mulier. qre
 diuisa est ꝑpter te maceria. **E**t ob hanc
 cām vocauit nomē ei' phares. **P**ostea
 egressus est frater ei' in cui' manu erat
 coccinū. quē appellauit carā. **XXXIX**

Cū ioseph duceret' est in egiptū:
i emitq; eū ꝑbutifar eunuchus
 pharaonis ꝑnceps exercit' sui
 vir egipti' de manu hismaelitay a qbus
 ꝑductus erat. **F**uitq; dñs cū eo. et erat
 vir in cūctis ꝑspere agēs. **H**abitauitq; in
 domo dñi sui: q; optie nouerat dñm esse
 cū eo. et oīa q; gereret ab eo dirigi i mānū
 illi'. **I**nuentq; ioseph grāz corā dño suo
 et ministrabat ei. **E**t q; ꝑꝑosuit' oībus guberna
 bat creditā sibi domum: et vniuersa q; ei
 tradita fuerāt. **S**ūditq; dñs domui egi
 pti ꝑ ioseph et multiplicauit tā i edibus
 q; in agris cunctā ei' subam. **N**ec quicq;
 aut iud nouerat nisi panē q; vescēbat. erat
 aut ioseph pulera facie et decorus aspectū
Post multos itaq; dies: iniecit dñs sua
 oculos suos i ioseph et ait. **D**ormi mecum

Qui nequaquam acquiescens operi nefario ven-
xit ad eam. Ecce dominus meus omnibus mihi tradi-
tis ignorat quod habeat in domo sua. nec
quicquam est quod non in mea sit potestate: vel non
tradiderit mihi propter te quod virorum eius es.
Quo ergo possis habere malum facere: et peccare
in dominum meum. Diviusemodi vobis per sin-
gulos dies loquebar. et mulier molesta
erat adolescenti. et ille recusabat stuprum.
Accidit autem quidam die ut intraret ioseph
domum et operis quippiam absque arbitrio face-
ret. et illa appropinquans laciniis vestimenti eius
diceret. Dormi mecum. Qui relicto in ma-
nu eius fugit et egressus est foras. Cumque
vidisset mulier vestem in manibus suis et se
esse contemptam: vocavit ad se homines domus
sue et ait ad eos. En introduunt virum he-
breum ut illuderet nobis. Ingressus est ad
me ut coiret mecum. Cumque ego succla-
massem et audisset vocem meam: reliquit pallium
quod tenebam et fugit foras. In argumentum
fidei retentum pallium ostendit marito rever-
tenti domum: et ait. Ingressus est ad me
servus hebreus quem adduxisti ut illuderet
mihi. Cumque audisset me clamare reliquit
pallium quod tenebam et fugit foras. his audi-
tis dominus et nimium credulus vobis iungens ira-
tus est valde. tradiditque ioseph in carce-
rem ubi victi regis custodiebantur. et erat ibi
clausus. Fuit autem dominus cum ioseph. et miser-
tus est illi. et dedit ei gratiam in conspectu princi-
pis carceris. Qui tradidit in manus illius
vniuersos victos qui in custodia teneban-
tur et quicquid fiebat sub ipso erat. nec noue-
rat aliquid cunctis ei creditus. Dominus enim erat
cum illo: et omnia opera eius dirigebat. XL

Ita que gestis accidit ut pecca-
ret duo eunuchi. pincerna regis
egypti et pistos domino suo. Fratrus
que contra eos pharao: nam alter pincernis pre-
erat: alter pistos: misit eos in carcerem
principis militum in quo erat vincit et ioseph
At custos carceris tradidit eos ioseph qui
et ministrabat eis. Aliquantulum temporis fluxer-
at: et illi in custodia tenebantur. Uiderunt
que ambo somnium nocte una iuxta interpre-
tationem congruam sibi. Ad quos cum introisset io-
seph mane et vidisset eos tristes scissitat

est dicens. Cur tristior est hodie solito fa-
cies vestra. Qui responderunt. Somnium vidi-
mus et non est qui interpretetur nobis. Dixitque
ad eos ioseph. Nunquid non dei est interpre-
tatio? Referte mihi quod videritis. Narravit
autem prior propositus pincernarum somnium suum.
Uidebam coram me vitum in quo erant tres ppa-
gines crescere paulatim in gemas. et post
flores duas maturescere. calicemque phara-
onis in manu mea. Tuli ergo duas et exprisi
si in calicem quem tenebam et tradidi poculum
pharaoni. Respondit ioseph. Hec est interpre-
tatio somnii. tres ppagines: tres adhuc
dies sunt post quas recordabitur pharao mi-
nisterij tui. et restituet te in gradum pristinum:
dabitque ei calicem iuxta officium tuum sicut
ante facere consueueras. Tamen memeto mei
cum tibi bene fuerit et facies mecum itaque ut
suggeras pharaoni ut educat me de isto
carcere: quia furtim sublatus sum de terra
hebreorum. et hic innocens in lacum missus
sum. Uides pistos inquit quod prudenter so-
mnium dissoluisset ait. Et ego vidi somni-
um quod tria canistra farine haberem super ca-
put meum: et in uno canistro quod erat excel-
sius portare me putabam omnes cibos qui sunt
arte pistoria: auerisque comedere ex eo. Respon-
dit ioseph. Hec est interpretatio somnii.
Tria canistra: tres adhuc dies sunt post
quas auferet pharao caput tuum: ac suspen-
det te in cruce et lacerabunt vulneres car-
nes tuas. Et inde dies tercius natalitius
pharaonis erat. Qui faciens gratiam cuius-
uismodii pueris suis: recordatus est inter epu-
las inquit pincernarum et pistos principis: re-
stituitque alterum in locum suum ut porigeret
ei poculum. alterum suspexit in patibulo ut
proceptor veritas probaret. Et tunc succedenti-
bus prosperis: propositus pincernarum oblitus
est interpretis sui. XLI

Post duos annos vidit pharao
somnia. Putabat se stare super
fluuium de quo ascendebant septem boues pul-
cre et crasse nimis et pascebantur in locis pa-
lustribus. Alie que septem emergebant de flu-
mie sede perfectas macie. et pascebantur in
ipsa amara ripa in locis virentibus: deuorant
ueruntque eas que mira species et habitudo

Genesis

corpore erat. Expergefactus pharao rursum dormiuit et vidit alterum somnium. Septem spice pullulabant in culmo vno plene atque formose: alie quae totidem spice tenues et percusse vredine oriebantur deuorantes omnem priorum pulcritudinem. Et vigilas pharao post quietem et secundo mane pauore perterritus misit ad omnes adivinos egypti. cum et ceterosque sapientes. et accersit. narrauit somnium: nec erat qui interpretaretur. Tunc demum reminiscens magister pincernarum ait. Conspice oportet pecem meam. Fratrem rex seruis suis meis et magister pistorum retrudi iussit in carcerem principis militum: vbi vna nocte vterque vidit somnium praesagium futurorum. Erat ibi puer hebreus eiusdem domus militum famulus cui narrauit somnia audiuimus quae postea rei probauit euentus. Ego enim reddidisti tui officio meo: et ille suspensus est in cruce. Porro inus ad regem impium eductum de carcere ioseph totumderunt. ac veste mutata obtulerunt ei. cui ille ait. Quid somnia nec est quae edisserat quae audiuit te sapientissime dicere. Respondit ioseph. absque meo non ridebit prospera pharaoni. Narrauit ergo pharao quae viderat. Putabas me stare super ripam fluminis: et septem boues de amne praecedere pulcras nimis et obesitas carnibus quae in pastu paludis virecta carpebant. Et ecce has sequantur alie septem boues intumescens deformes et macilentae ut nunquam tales in terra egypti videri. Quae deuorat et consumptis poribus nullum saturitatis redere vestigium sed sile macie et squalore torpebant. Et vigilas rursus sopore depresso vidi somnium. Septem spice pullulabant in culmo vno plene atque pulcherrime. alie quae septem tenues et percusse vredine oriebantur stipula quae priorum pulcritudinem deuorauerunt. Narraui adivinorum somnium: et nemo est qui edisserat. Respondit ioseph. Somnium regis vniuersum est. quae factum est deus ostendit pharaoni. Septem boues pulchre et septem spice plene: septem vbertatis anni sunt. eandemque vniuersum somnium praesagunt. Septem quae boues tenues et macilentae quae ascenderunt post eas. et septem spice tenues et vento vrente percusse septem anni venturae sunt famiae: quae hinc ordie-

plebunt. Ecce septem anni venient fertilitatis magne in vniuersa terra egypti quae sequitur septem anni alii tunc sterilitatis ut obliuioni tradantur cuncta retro abundantia. Consumptura est enim fames omnia terram. et vbertatis magnitudine perditura est inopia magnitudo. Quod autem vidisti secundo. ad eandem rem pertinens somnium: firmitatis indicium est: eo quod fiat sermo dei et velocius impleatur. Nunc ergo prouideat rex virum sapientem et industrum et proficiat eum terra egypti quae constituat praepositos per cunctas regiones. et quinta parte fructuum per septem annos fertilitatis quae iam nunc futuri sunt. congreget in horrea. et omne frumentum sub pharaonis potestate condant: seruetque in vrbibus praeparat future septem annorum famiae. quae opprobria est egyptum et non consumet terra inopia. Placuit pharaoni consilium et cunctis ministris eius. locutusque est ad eos. Nunc inuenire poterimus tale virum quae spiritu dei plenus sit? Dixit ergo ad ioseph. Quia ostendit tibi deus omnia quae locutus es nunquam sapientiorum et consilium tui inuenire poteris: Tu eris super domum meam et ad tuam orationem impium cunctus populus obediet. Et nocte regni solio precedat te. Dixitque rursum pharao ad ioseph. Ecce constitui te super vniuersam terram egypti. Tulitque anulum de manu sua et dedit eum in manu eius. vestiuitque eum stola byssina: et collo torques auream circumposuit. Fecitque eum ascendere super currum suum secundum: clamante praecone. ut omnes coram eo genuflecterent et praepositum esse sciret vniuersae terrae egypti. Dixitque rex egypti ad ioseph. Ego sum pharao. absque tuo imperio non mouebit quisquam manum et pedem in omni terra egypti. Vertitque nomen eius et vocauit eum lingua egyptiaca: saluatore mundi. Deditque illi uxorem: assenec filiam phutifaris sacerdotis heliopoleos. Egressus est itaque ioseph ad terram egypti. Triginta annorum erat quando stetit in conspectu regis pharaonis et circumiuit omnes regiones egypti. Venitque fertilitas septem annorum et in manipulos redactae segetes congregatae sunt in horrea egypti. Quis etiam frugum abundantia in singulis vrbibus condita est. Tantaque fuit abundantia tritici. ut

arena mar: coequetur et copia mensura
excederet. **N**atq; sunt ioseph filij duo an
q; veniret fames q; pepit ei assenes filia
phucifaris sacerdot; heliopoios. **C**loca
uitq; nomē priogeniti manasses dicēs.
Obliuisci me fecit de' oim laboz meoz
et dom' pris mei. **N**omē q; scōi appella
uit effraim dicēs. **C**rescere me fecit de'
in terra paupat; mee. **I**git' trāfact; se
ptē vbertat; ānis q; fuerat in egipto. ce
perūt venire septē āni inopie q; pdixe
rat ioseph. et i vniuerso orbe fames pua
luit. **I**n cūcta etiam terra egipti fames
erat. q; esuriēte clamauit pplus ad phar
raonē alimēta petēs. **Q**uib; ille rñdit.
Iste ad ioseph et q; qd ipse rob dixerit: fa
cite. **C**rescebat aute q; tidie fames in oī
terra. apuitq; ioseph vniuersa horrea et
vdebat egiptijs. nā et illos oppserat fa
mes. **D**ēs q; puincie veniebāt in egiptū
vt emerēt elcas et malū inopie tparent

Udiēs aut iacob q; ali' **XLII**

a mēta vderent in egipto dixit
filijs suis. q; re negligit;. **A**udiui
q; triticū venūdet in egipto. **D**escēdite
et emite nobis necessaria vt possim' vi
uere et nō psumamur inopia **D**escendē
tes igit' frēs ioseph decē vt emerēt fru
mēta in egipto. beniamin domi retēto
a iacob q; dixerat frīb; ei': ne forte in iti
nere quicq; patiat' mali: ingressi sūt ter
rā egipti cū alijs q; pgebāt ad emenduz
Erat aut fames i terra chanaā et ioseph
erat pnceps in terra egipti: atq; ad eius
nutū frumēta ppls vendebant. **C**unq;
adorassent eū frēs sui et agnouiss; eos q;
si ad alienos duri' loq; bat;. **I**nterrogās
eos. **U**n venistis? **Q**ui rñderūt. de ter
ra chanaā vt emam' victui necessaria.
Et tñ frēs ipse pgnoscs: nō est cognit'
ab eis. **R**ecordatusq; somnuz q; aliqñ
viderat: ait ad eos. **E**xploratores estis:
vt videat; infirmiora terre venist;. **Q**ui
dixerūt. nō est ita dñe: s; serui tui vene
rūt vt emerēt albos. **D**ēs si ij vni' viri
sum'. **P**acifici venim' nec quicq; famu
li tui machinant' mali. **Q**uib; ille rñdit
Aliter est. immunita terre hui' pñdera

re venistis. **A**t illi dixerūt. **D**uodeci inq;
quirit frēs tui sumus. filij viri vni'
in terra chanaā. **M**inim' cū pte nō est
alius nō est sup. **H**oc est ait qd locutus
lum. exploratores estis. **I**ā nūc expimē
tū vti capia. **P**er salute pharaonis nō
egrediemini hunc donec veniat frater v'
minim'. **M**ittite ex rob vni' et adducat
eū: vos aut erit; in vincul donec pbenē
q; dixistis: vtrū vera an falsa sint. **A**lioqñ
p salute pharaonis exploratores estis.
Tradidit q; illos custodie tribus dieb;. **D**ie
aut tercio educt; de carcere ait **F**a
cite q; dixi et viuet;. **D**eū eni timeo. **S**i
pacifici estis frater v' vñ' liget in carce
re: vos aut abite et ferte frumēta q; emi
stis in domos vrās. et frēs v' m minimū
ad me adducite: vt possim' vrōs pbare
fmones et nō moriamini **F**ecerūt vt dire
rat. et locuti sūt ad inuice **D**erito h' pati
mur: q; peccauim' in frēs nīm vidētes
angustias aīe ill'. dū tēparet' nos et nō
audiuim'. idcirco venit sup nos ista tri
bulatio. **E** q; b; vñ' ruben ait. **N**unquid
nō dixi rob. nolite peccare in puerū: et
nō audist; me. **E**n sanguis ei' exquirē
Nesciebat ei' q; intelligeret ioseph eo q;
p interpretē loq; ret' ad eos. **A**uertitq; se
parump et fleuit. et reuersus locutus est
ad eos. **L**ollēsq; symed et ligās illis pñri
bus iussit milti; vt implerēt eoz saccos
tritico et reponerēt pecunias singloz in
sacculis suis: datis sup cibarijs in via.
Qui fecerūt ita. **A**t illi portātes frumē
ta i asinis suis pfecti sūt. **A**ptoq; vnus
sacco vt daret iumēto pabulū i diuerso
rio pteplat' pecuniā in ore sacculi: dixit
frīb; suis. **R**eddata est mihi pecunia **E**n
habet in sacco. et obstruēfacti turbatiq;
mutuo dixerūt. quidnam est h' qd fecit
nobis deus. **V**enerūtq; ad iacob ptem
suū in terra chanaā. et narrauerūt ei oīa
q; accidissent sibi dicētes. **L**ocu' est nob
dñs terre dure. et putauit nos explora
tores esse puincie. **C**ur rñdim'. **P**acifici
ei sum' nec villas moluim' infidias. **D**uo
decim frēs vno pte geniti sum' vñ' nō
est sup. minimus cū pte nō est in terra

Genesis

Chanaan. Qui ait nobis. Sic pbatu q
 pacifici fitis. Frēm vēm vnū dimittite
 apud me. ⁊ cibaria domibz vris necessa-
 ria sumite ⁊ abite. Fratresq; vēm mini-
 mū adducite ad me vt scīa q nō sitis ex-
 plozatores. ⁊ istū q tenet in vinculis re-
 cipe possit; ac deinceps q vultis emēdi
 habeat; licentiā. His dictis cū frumēta
 effunderēt singuli repererūt in oze sac-
 coz ligatas pecunias. exterritisq; sil oibz
 dixit p̄ iacob. Absq; liberis me esse feci-
 stis. Joseph nō est sup; symeō tenet in
 vincul; ⁊ beniamin auferet;. In me fec-
 oīa mala recideēt. Cui r̄ndit ruben Du-
 os filios meos interfice: si nō reduxero
 illū tibi. Trade illū in manu mea ⁊ ego
 tibi eū restitua. At ille. nō descēdet inqt
 filius me? vobiscū. Frater ei? mortuus
 est ⁊ ipse sol? remāsit. Si qd ei aduersi-
 tatis acciderit in terra ad quā p̄gitis de-
 ducet; canos meos cū dolore ad inferos

Iterim fames oēm XLIII

i terrā vehementer p̄nebat p̄sum-
 ptisq; cibis q̄s in egipto detule-
 rāt dixit iacob ad filios suos. Reuertimi-
 ni ⁊ emite nobis paucillū escay. R̄ndit
 iudas Denūciauit nobis vir ille sub ar-
 restatōe iuristuradi dicēs. Nō videbitis
 faciē meā nisi frēz vestrū minimū addu-
 xerit; vobiscū. Si q̄ vis eū mittere no-
 biscū p̄zem? p̄ter ⁊ emem? tibi necessa-
 ria si aut nō vis nō ibim? Cui enī vt se-
 pe dixim? denūciauit nob dicēs. Nō vi-
 debit; faciē meā absq; frē vōo minimo.
 Dixit eis isrl. In meā h̄ fecistis miseri-
 am vt indicaret; ei ⁊ aliū h̄re vos frēm
 At illi r̄nderūt. Interrogauit nos hō p
 ordinē n̄az p̄geniē. si p̄t viueret si habe-
 rem? frēz. ⁊ nos r̄ndim? ei p̄sequēter iu-
 xta id qd fuerat sciscitat?. Nūquid scire
 poteram? q̄ dicturus ess; adducite frēz
 vestrūz vobiscū. Judas q; dixit p̄ri suo.
 Mitte puerū meū vt p̄ficiscam; ⁊ possi-
 mus viuere ne moriam; nos ⁊ puuli n̄i
 Ego suscipio puerū de manu mea req̄-
 re illū. nisi reduxero ⁊ reddidero eū tibi
 ero p̄cīre? in oī tpe. Si nō intercessis-
 set dilatio iā vice alteraxenissim? Agit

israel p̄t dixit ad eos. si sic necesse est fa-
 cite qd vult;. Sumite de optimis terre
 frugibz in vasis vris ⁊ deserte viro mu-
 nera modicū resine ⁊ mellis ⁊ storac; stā-
 ctes ⁊ terebinthi ⁊ amigdalaz. pecuniā
 q̄ duplicē ferte vobiscū. ⁊ illā quā inue-
 nistis in saccul; reportate. ne forte errore
 factū sit. Sz ⁊ frēz vestrū tollite ⁊ ite ad
 virū. De? aut; meus oīpotēs faciet vob
 eū placabilē ⁊ remittat vobiscū frēm ve-
 strū quē tenet in vinculis ⁊ hūc benia-
 min. ego aut; q̄ si ozbat? absq; liberis ero
 Tulerūt q̄ viri munera ⁊ pecuniā dupli-
 cē ⁊ beniamin; descenderūt in egiptū et
 steterūt corā ioseph. q̄s cū ille vidisset
 beniamī fil; p̄cepit disp̄satorī tom? sue
 dicēs. Introduc viros domū ⁊ occide vi-
 ctimas ⁊ instrue p̄uiniū q̄si hodie meū
 sūt comesturi meridie Fecit ille qd sibi
 fuerat impatū ⁊ introduxit viros domū
 Ibiq; exterriti dixerūt mutuo. p̄pter pe-
 cuniā quā retulim? pus in sacc; n̄ris an-
 troducti sum? vt deuoluat in nos calu-
 rniā. ⁊ violēter subijciat futuri ⁊ nos
 ⁊ afinos n̄ros. Quāobzē in ipis foribz
 accedentes ad dispensatorē locuti sunt.
 Quam? dñe vt audias nos. iā an descē-
 dim? vt emerem? escas; q̄bz empt; cum
 venissem? ad diuersorū apuim? saccos
 n̄ros ⁊ inuenim? pecuniā in oze saccoz
 quā nūc eodē p̄dere reportauim?: sz ⁊
 aliud attulim? argētū vt emam? q̄ nob
 necessaria sūt. nō ē in n̄ra p̄scia q̄s possu-
 erit eā in marsupijs n̄ris. At ille r̄ndit.
 Pax vobiscū nolite timere. de? v̄ ⁊ de?
 p̄ris v̄ri dedit vob thesauros i sacc; v̄ris
 Nā pecuniā quā dedit; mihi p̄batā ego
 habeo. Eduitq; ad eos symeō. ⁊ intro-
 ductis domū attulit aquā. ⁊ lauerūt pe-
 des suos: deditq; pabulū afinis eoz. Il-
 li x̄o pabāt mūera donec ingrederef ioseph
 meridie. Audierāt enī q̄ ibi come-
 sturi essent panē. Agit ingressus est ioseph
 domū suā obrulerūtq; ei munera.
 tenētes in manibz suis ⁊ adorauerūt p̄-
 ni in terrā. At ille clemēter resalutatis
 eis interrogauit eos dicēs. San? ne est
 p̄t v̄ senex de q̄ dixeratis mihi? Adhuc

viuit. Qui rñderunt. Sospes est ser-
uus tuus p̄ n̄: adhuc viuit. Et incur-
uati adorauerūt eū. Attollēs aut̄ ioseph
oculos: vidit beniamin fr̄z suū yterinū
7 ait. Iste est frater v̄t̄ paul⁹ de q̄ dixi-
ratis mihi. 7 rursum. De⁹ inq̄t miserea-
tur tui fili mi. Festinauitq; in domū qz
p̄mota fuerāt viscera ei⁹ sup̄ fr̄e suo et
erūpēbāt lachryme 7 introiēs cubiculū
fleit. Rursumq; lota facie egressus: cō-
tinuit se 7 ait. Ponite panes. Quib; ap-
positis seorsuz ioseph 7 seorsuz fr̄ib; egi-
ptijs qz q̄ vescēbātur fil seorsuz Illicitū
est enī egiptijs comedere cū hebreis et
pphanū putāt huiuscemodi p̄uiriū se-
derūt corā eo. primogenit⁹ iuxta primo-
genita sua. 7 minim⁹ iuxta etatē suā. et
mirabant̄ nimis: sumpt⁹ p̄tib; q̄s ab eo
acceperāt. Maiorq; ps venit beniamin:
ita vt q̄nq; p̄tib; excederet. Biberūtq; 7
inebriati sunt cum eo. **XLIII**

Recepit aut̄ ioseph dispensato-
ri domus sue dices. Imple sac-
cos eoz frumēto q̄tuz p̄nt cape-
re et pone pecuniā singuloz in summi-
tate sacci. Cyphū aut̄ meū argenteū et
precitū qd̄ dedit tritici: pone in ore sacci
iuniorū. Factūq; est ita. 7 orto mane di-
missi sunt cū afinis. Iñq; v̄bē exierāt
7 p̄cesserāt paululū. Tūc ioseph accer-
to dispensatori dom⁹ ait. Surge inq̄t 7
p̄sequere viros 7 app̄hensis dicito. Qua-
re reddidistis malū p̄ bono: Cyph⁹ quē
furati estis: ipse est in q̄ bibit dñs meus
7 in quo auguriari solet. Pessimā rē fe-
cistis. Fecit ille vt iusserat: 7 app̄hensis
p̄ ordinē locut⁹ est. Qui rñderunt. q̄re
sic loquit̄ dñs n̄ vt serui tui tm̄i flagiti-
j p̄miserint. Pecuniā quā inuenimus in
summitate saccoz reportauim⁹ ad te de
terra chanaan. et quō p̄sequēs est vt fu-
rati simus de domo dñi tui aurū vel ar-
gentū. Apud quēcunq; fuerit inuentū
seruoz tuoz qd̄ queris moriaf. 7 nos eri-
mus serui dñi n̄i. Qui dixit eis. Fiat
iuxta vrām sententiā. Apud quēcunq;
fuerit inuentū: ipse sit seru⁹ meus vos
aut̄ eritis innoxij. Itaq; festinato de po-

nentes in terrā saccos aperuerūt singu-
li. Quos scrutatus incipiens a maiore
vsq; ad minimū. inuenit cyphū in sacco
beniamin. At illi scissis vestib; oneratis:
q; rursum afinis reuerfi sunt in oppidū
primusq; iudas cum fratrib; ingressus
est ad ioseph. Necdū enī de loco abierat
oēsq; ante eū piter corruerūt. Quibus
ille ait. Cur sic agere voluistis: An igno-
ratis qd̄ nō sit filis mei in auguriadi sci-
entia. Cui iudas. Quid rñdebimus in-
quit dño meo vel quid loq̄mur. aut iu-
ste poterim⁹ obtendere: Deus inuenit
iniquitatē fuoz tuoz. En oēs serui su-
mus dñi mei: 7 nos 7 apd̄ quē inuētus
est cyph⁹. Rñdit ioseph. Absit a me vt
sic agā. q̄ furat⁹ est cyphū ipse fit seruus
meus: vos aut̄ abite liberi ad p̄ez vr̄m.
Accedēs aut̄ pp̄ius iudas p̄fidenter ait.
Oro dñe audi me: vt loquat̄ fū⁹ tuus
verbū in aurib; tuis ne irascaris famu-
lo tuo. Tu es enī post pharaonem dñs
meus. Interrogasti prius seruos tuos
habetis p̄rēm aut fr̄z: et nos rñdimus
tibi dño meo Est nobis p̄r senex 7 puer
puulus q̄ in senectute illius natus est:
cuius yterin⁹ frater est mortuus 7 ipm̄
solū habz mater sua: pater vero tenere
diligit eū. Dixistiq; seruis tuis. Adduci
te cum ad me 7 ponā oculos meos sup̄
illū. Suggestimus tibi dño meo: non
p̄t puer relinquere patrē suū Si enim
illū dimiserit moriet̄. Et dixisti seruis
tuis. nisi venerit frater v̄t̄ minimus vo-
biscum non videbitis faciē meā. Cū er-
go ascendissemus ad famulū tuū patrē
nostrū: narrauimus ei oīa que locutus
est dñs me⁹. Et dixit pater noster. Re-
uertimini 7 emite nob̄ parū tritici. Cui
diximus. non possumus ire. Si frater
n̄ minim⁹ descenderit nob̄ scū p̄ficisce-
mur simul: alioquin illo absente nō au-
demus videre faciē viri. At ille rñdit.
Vos scitis qd̄ duos genuerit mihi vroz
mea. egressus est vnus 7 dixistis: bestia
deuorauit eū 7 hucusq; nō cōparet. Si
tuleritis et istū et aliquid ei in via cōtu-
gerit: deducetis canos meos cū merore

Genesis

ad inferos. Igitur si intrauero ad fratres tuos quem nomen tuum et puer defuerit, cum anima illius et huiusmodi anima dependeat videritque eum non esse nobiscum morietur, et reducet famulum tuum canos eius cum dolore ad inferos. Ego pro parte fratris tui sum: quod in mea hunc recepi fidei et spondendi diceres. Nisi redire xero eum peccati reus ero in presentibus omnibus temporibus. Nam vel itaque seruus tuus pro puero in ministerio domini mei: et puer ascendat cum fratribus suis. Non enim possum redire ad patrem absente puero ne calamitatis que oppressura est presentibus meis testis assistam. **XLV**

Non se poterat ultra cohibere in ioseph multis coram astutibus: vnde precepit ut egredierentur cuncti foras et nullus interesset alienigena agnitioni mutue. Eleuauitque vocem cum fletu quam audierunt egyptii: omnesque domus pharaonis et dixit fratribus suis. Ego sum ioseph. Adhuc patrem meum viuunt: non poterant respondere fratribus nimio terrore perterriti, ad quos ille clementer accedite inquit ad me. Et cum accessissent prope: ego sum ait ioseph frater vestrum quem vendidisti in egyptum. Nolite pauere neque vobis durum esse videatur quod vendidisti me in his regionibus. Pro salute enim vestra misit me deus ante vos in egyptum. Bienium est enim quod cepit fames in terra esse et adhuc quinque anni restant quibus nec arari poterit nec meti. Premisitque me deus ut reseruemini super terram et escas ad viuendum habere possitis: non pro filio sed dei voluntate huc missus sum qui fecit me quasi patrem pharaonis et dominum vniuersae domus eius ac principem in omni terra egypti. Festinate et ascendite ad patrem meum et dicitis ei. Haec mandata filii tui ioseph. Deus fecit me dominum vniuersae terre egypti descende ad me ne moreris et habitabis in terra iessen. Et sic iuxta me tu et filii tui et filii filiorum tuorum: oues tue et armenta tua et vniuersa que possides: ibi que te pascat. Adhuc enim quinque anni residui sunt famis neque tu pasas et omnes domus tua tota que possides. En oculi vestri et oculi fratris mei beniamin videtur quod os meum loquitur ad vos. Nunciate patri meo vniuersam gloriam meam et cuncta que

vidistis in egypto. Festinate et adducite eum ad me. Cumque amplexatus recidisset in collum beniamin fratris sui fleuit: illo quoque fletu flente super collum eius. Osculatusque est ioseph omnes fratres suos, et plorauit super singulos. Postquam ausi sunt loqui ad eum. Audientibusque est et celebri sermone vulgatum in aula regis: venerunt fratres ioseph. Et ganisus est pharao atque omnis familia eius. Dixitque ad ioseph ut imparet fratribus suis dicens. Venientes iumenta ite in terram chanaan et tollite inde presentibus vestrum et cognatos: et venite ad me et ego dabo vobis omnia bona egypti ut comedatis medullam terre. Precipe etiam ut tollat plaustra de terra egypti ad subuentionem puulorum suorum ac iugum. Et dicitur Tollite presentibus vestrum et perate quod totius venientes, nec dimittatis quicquam de suppellectili vestra, quia omnes opes egypti vestre erunt. Feceruntque filii israel ut eis mandatum fuerat, quibus dedit ioseph plaustra secundum pharaonis imperium et cibaria in itinere. Singulis quoque profectus iussit binas stolas, beniamin vero dedit trecetos argenteos cum quinque stolis optimis: tantum pecunie et vestium mittens patri suo: addens eis asinos decem, qui subueherent ex omnibus diuitiis egypti et toridem afinas: triticum in itinere panemque portantes. Dimisitque fratres suos et profectus ait. Ne irascamini in via. Qui ascendentes ex egypto: venerunt in terram chanaan ad presentibus suum iacob et nunciaverunt ei dicentes. Ioseph filii tui viuunt et ipse dominatur in omni terra egypti. Quo audito iacob quasi de graui somno euigilans, tamen non credebat eis. Illi e contra referebant omnem ordinem rei. Cumque vidisset plaustra et vniuersa que miserat reuincat spiritus eius et ait. Sufficit mihi si adhuc ioseph filius meus viuunt: vadam et videbo illum antequam moriar. **XLVI**

Reversusque israel cum omnibus que habebat: venit ad puteum iuramenti et mactat ibi victimis deo patris sui isaac, audiuit eum per visionem nocte vocantem se et dicentem sibi. Jacob iacob. Cur respondit. Ecce assum. Aut illi deus. Ego sum fortissimus deus patris tui. Noli timere: quia

descēde in egiptū. qz in gentē magnā fa-
ciā te ibi. Ego descēdā tecū illuc: et ego
inde adduca te reuertentē. ioseph qz po-
net manū suas sup oculos tuos. Surre-
xit iacob mane a puteo iuramenti: tulerūt
qz eū filij cū puulis vxoribz suis i plau-
stris q miserat pharao ad portādū senē
et oia q possederat i terra chanaā. Venit
qz in egiptū cū oī semie suo: filij ei? et ne-
potes. filie et cūcta fil. pgenies. Hec sūt
aut noīa filioz isrl q ingressi sunt i egy-
ptū. ipe cū liberz suis. Hamogenti? ru-
ben. Filij rubē: enoch et phallu et esrom
et charmi. Filij symeō: namuel et iamin et
iami et abod et iachin et later et saul filius
chananiticidī. Filij leui: gerson et caath et
merari. Filij iuda: ier et onā et sela et pha-
res et gara. Mortui aut sunt ier et onan
in terra chanaan. Natiqz sunt filij pha-
res: esrom et amul. Filij ysachar: thola et
phua et iobab et semron. Filij gabulō: isa-
reth et dxelon et iaxeel. Hi filij iye qz ge-
nuit in mesopotamia tyrie cū vna filia
sua. Quēs aīe filioz ei? et filiaz triginta-
tres. Filij gad: sephon et aggi et eselon et
sum et beri et aridi et areli. Filij aser: iēna
et iesua et iesui et beria sara qz soroz eoz.
Filij beria: haloz et melchiel. Hi filij zel-
phē quā dedit labā iye filie sue: et hos ge-
nuit iacob: sedecī aīas. Filij rachei vxor
iacob: ioseph et beniamin. Natiqz sunt io-
seph filij in terra egipti qz genuit ei as-
seneq filia putifarz sacerdotz eliopoleos:
manasses et effraim. Filij beniamin: bela
et bechoz et asbel et gera et naamā et iechzi
et iethzos et resemophim et ofim et ared.
Hi filij rachei qz genuit iacob oēs aīe q
tuordecī. Filij dan: vsan. Filij neptalim
iasiel et guni et ieser et salem. Hi filij ba-
le. quā dedit laban rachei filie sue et hos
genuit iacob oēs aīe septē. Quēcreqz aīe
q ingresse sūt cū iacob in egiptū et egres-
se sūt de femoze illi? absqz vxoribz filioz
ei? sexaginta sex. Filij aut ioseph q nati
sunt ei in terra egipti aīe due. Quēs aīe
domus iacob q ingresse sunt in egiptū
fuere septuagīra. Visit aut iacob iudaz
ante se ad ioseph in egiptū vt nūciaret

ei et ille occurreret in iessen. quo cū pue-
nisset iūcto ioseph curru suo: ascēdit ob-
uiā pti ad eunde locū. vidēs qz eū irruit
sup collū ei? et inter āplexus fleuit. Di-
xitqz pti ad ioseph. Jam let? moriar: qz
vidi faciē tuā et lupintē te relinq. Et ille
locut? est ad frēs suos et ad oēm domuz
ptis sui. Ascendā et nūcialo pharaoni di-
cāqz ei. Frēs mei et domus ptis mei q
erat in terra chanaan venerūt ad me et
sunt viri pastores ouiu: curāqz hnt ale-
doz gregū. Pecora sua et armēta et oia
q hnt potuerūt adduxerūt secū. Cūqz
vocauerit vos et dixerit: qd est op? vmi
rūdebitis. Viri pastores sumus sui tui
ab infantia nra vsqz in pns: et nos et pa-
tres nri. Hec aut dicetis vt hitare pos-
sit in terra iessen. qz detestant? egiptij
oēs pastores ouiu. XLVII
i Ingressus ē ioseph nūciauit
pharaoni dicēs. Pater meus et
frēs oues eoz et armēta et cūcta q possu-
det venerūt de terra chanaā: et ecce cōsi-
stūt in terra iessen. Extremos qz fratru
suoꝝ qnqz viros pstituit corā rege: qz il-
le interrogauit. Quid hētis opis? Rñ-
derūt. Pastores ouiu sum? serui tui: et
nos et ptes nri. Ad pegrinandū in terrā
tuā venim?: qm nō ē herba gregibz suoꝝ
rū tuoꝝ ingrauescēte fame in terra cha-
naan. Petimusqz vt esse nos iubeas ser-
uos tuos in terra iessen. Dixit itaqz rex
ad ioseph. Pti tuus et frēs tui venerūt
ad te. Terra egipti in p̄spectu tuo est in
optimo loco fac eos hitare et trade eis
terrā iessen. Quod si nosu in eis esse vi-
ros industrios: pstitue illos magistrōs
pecoz meoz. Post hec itroduxit ioseph
patre suū ad regē: et statuit eū corā eo.
Qui bñdicēs illi: et interrogatus ab eo
qz sunt dies annoꝝ vite tue. rñdit. Di-
es pegrinatōis vite mee centū triginta
annoꝝ sunt: parui et mali. et nō puene-
rūt vsqz ad dies patrū meoz qb? pegri-
nati sunt. Et bñdicto rege egressus est
foras. Ioseph do pti et frīb? suis dedit
possessionē in egipto i optimo terre loco
rameffes vt p̄ceperat. pharao: et alebat

Genesis

eos. oēmque domū patris sui p̄bens cibaria singulis. In toto enim orbe panis de erat et opp̄sserat fames terrā. marie egypti et chanaan. Et quibz oēm pecuniā congregauit p̄ venditōe frumētī et intulit eā in erariū regis. Cūqz defecisset emptoribz p̄ciū venit cūcta egyptus ad ioseph dicēs Da nob panes quare morimur corā te deficiēte pecunia. Quibz ille r̄ndit. Adducite pecora v̄stra: et dabo vobis p̄ eis cibos si p̄ciū nō hētis. Que cū auduissent dedit eis alimēta p̄ eqs et ouibz et bobz et asinis. sustētavitqz eos illo anno p̄ omutaōe pecoz. Eleuerūtqz qz anno sc̄do et dixerūt ei. Nō celamus dno n̄ro qz deficiēte pecunia: pecora fil̄ defecerūt nec clamte est qz abiqz corpibz et terra nihil habemus. Cur ḡ morimur te vidēte? Et nos et terra n̄ra tui erim? Emme nos in seruitutē regiā. et p̄be semina ne peunte cultore redigat terra in solitudinē. emit igit ioseph oēm terrā egypti. vidētibz singulis possessiones suas p̄ magnitudine famis. Subiecitqz eā pharaoni. et cūctos p̄los ei? a nouissimis terminis egypti vsqz ad extremos fines ei? p̄ter terrā sacerdotū q̄ a rege tradita fuerat eis. quibz et statuta cibaria exhorreis publicis p̄bebant. et idarco nō sunt cōpulsī vendere possessiones suas. Dixit ḡ ioseph ad p̄los En vt cernit? et vos et terrā v̄straz pharao possidet. Accipite semina et serite agros vt fruges h̄re possitis. Quintā p̄tē regi dabitis: quatuor reliqs p̄mitto vobis in sementē: et in cibū familijs et liberis v̄stris Qui r̄nderūt Salus n̄ra in manu tua est. Respiciat nos tm̄ d̄ns noster et leti seruiemus regi Et eo tpe vsqz in p̄ntēz diē in vniuersa terra egypti regibz quinta pars soluit: et factū est q̄si in lege abscqz terra sacerdotali: q̄ libera ab hac p̄ditōe fuit. habitauit ergo israel in egypto. i. in terra iessen et possedit eā. auctusqz est et multiplicatus nimis: et vixit in ea decēz et septē annis. Factiqz sunt oēs dies vite illius centūquadraginta septē annoz Cūqz appropinqre cerneret diē mortis eius: vocauit filiiū suuz ioseph et dixit ad

eum. Si inueni gratiā in aspectu tuo: pone manū tuā sub femore tuo et facies mihi miāz et veritatē vt nō sepelias me in egypto. sed dormiā cū patribz meis et auferas me de terra hac: et adasqz in sepulcro maioz meoz. Cui respondit ioseph. Ego faciā qd iussisti. Et ille. Jura ḡ inquit mihi. q̄ iurate adorauit israel d̄nm p̄uersus ad lectuli caput. **XLVIII**

Is ita transactis nunciatū est ioseph qz egrotaret pater suus. Qui assumptis duobz filijs manasse et effraim ire prexit dictūqz est seni Ecce fili? tuus ioseph venit ad te. Qui cōfortatus sedit in lectulo. Et ingresso ad se ioseph ait. De? oipotens apparuit mihi in luca. q̄ est in terra chanaā. b̄ndixitqz mihi et ait. Ego te augeto et multiplicato et faciā te in turbas p̄ploz. Dabo qz tibi terrā h̄ac: et semini tuo post te in possessionē sempiternā. Duo ḡ filij tui q̄ nati sunt tibi in terra egypti. anqz huc venire ad te. mei erūt effraim et manasse sic ruben et symeō reputabunt mihi Reliqs autē qz genuer? post eos tui erūt et noīe fratru suoz vocabunt in possessionibz suis. Vbi enī qm̄ veniebā de mesopotamia mortua ē Rachel in terra chanaan in ipso itinere. Eratqz vernū tps et ingrediebar effratā: et sepelivi eā iuxta viā effrate. q̄ alio noīe appellabā bethleem. Clidēs autē filios eius dixit ad eū Qui sunt isti? Respondit Filij mei sunt quos donauit mihi d̄ns in hoc loco. Adduc inquit eos ad me. vt b̄ndicam illis Oculi enī israel caligabāt p̄ senectute. et clare videre nō poterat. Applicatosqz ad se osculatus et circūplexus eos dixit ad filiū suum. Nō sum fraudatus aspectu tuo insup ostēdit mihi deus seminem tuū. Cūqz tulisset eos ioseph de gremio patris: adorauit p̄nus ad terrā et posuit effraim ad dexterā suā. i. ad sinistrā israel. manassen vero in sinistra sua ad dexterā sez patris. applicuitqz ambo ad eū. Qui extendēs manū dexterā posuit super caput effraim iunioris fratris. sinistram autē super caput manasse

qui maior natus erat: simulans manus
Benedixitque iacob filios ioseph et ait Deus
in cuius conspectu ambulauerunt patres
mei abraham et isaac: deus qui pascit me ab
adolescencia mea usque in presentem diem: ange-
lus qui eruit me de cunctis malis: benedicat
pueris istis. et inuocet super eos nomen me-
um. et nomen quoque patrum meorum abraham et isaac
et crescat in multitudine super terram: U-
dens autem ioseph quod posuisset pater suus
dexteram manum super caput effraim graui-
ter accepit. Et apprehensas manus patris
leuare conatus est de capite effraim et
transferre super caput manasse Dixitque ad
patrem. Non ita uenit pater: quia hic est pri-
mogenitus. Donec dexteram tuam super ca-
put eius. Qui reuocans ait. Scio fili mi
scio. Et iste quippe erit in populos et mul-
tiplicabitur. sed frater eius iunior ma-
ior erit illo et semen illius crescat in gen-
tes. Benedixitque eis in tempore illo dicens. In
te benedicetur israel atque dicetur. Faciat
tibi deus sicut effraim et sicut manasse
Consutuitque effraim ante manassen. Et
ait ad ioseph filium suum. Ego morior et
erit deus uobiscum: reducetque uos ad ter-
ram patrum uestrorum. Do tibi presertim unam ex-
tra fratres tuos quam tuli de manu ami-
morrei in gladio et arcu meo. XLIX

Occurrit autem iacob filios suos et
ait eis. Congregamini ut annun-
tietis quae uentura sunt uobis in die-
bus nouissimis. Congregamini et audi-
te filij iacob audite israel patrem uestrum:
Ruben primogenitus meus. tu fortitu-
do mea et principium doloris mei. Prior
in domibus maior in impio. Effusus es sicut
aqua. non crescas: quia ascendisti cubile pa-
tris tui: et maculasti stratum eius. Simeon
et leui fratres uasa iniquitatis bellatitia.
In conspectu eorum non ueniat anima mea. et in
cetu illorum non sit gloria mea. quia in furore
suo occiderunt uirum: et in uoluntate sua
suffoderunt murum. Maledictus furor eo-
rum quia pertinax. et indignatio eorum quia dura
Diuidam eos in iacob: et dispargam eos
in israel. Iuda: te laudabunt fratres tui
Manus tuae in ceruicibus inimicorum tuorum

adorabunt te filij patris tui. Catulus le-
onum iuda. Ad praedam fili mi ascendisti
requiescens accubuisti ut leo: et quasi le-
ona. Quis succitabit eum: Non auferet sce-
trum de iuda et dux de femore eius donec
ueniat qui mittendus est. et ipse erit ex-
pectatio gentium. Ligans ad uineam pullum
suum et ad uirum o filium mi asinam suam. Laua-
bit in uino stolam suam et in sanguine uue
pallium suum. Pulciores sunt oculi eius
uino. et dentes eius lacte candidiores:
gabulon in litore maris habitabit. et in
statione nauium pertingens usque ad sidonem.
Isachar asinus fortis accubans inter
terminos. Uidit requiem quod esset bona et
terra quod optima. et supposuit humerum
suum ad portandum: factusque est tributis ser-
uus. Dan iudicabit populum suum sicut et
alia tribus in israel. Fiat dan coluber in via
cerastes in semita mordens ungulas eorum
ut cadat ascensor eius retro. Salutare
tuum expectabo domine. Gad accinctus plia-
bitur ante eum: et ipse accinget retro: super
Aser pinguis panis eius et prebebit deliti-
as regibus. Neptalim ceruus emissus et
dans eloquia pulchritudinis. Filius ac-
crescens Ioseph filius accrescens et deco-
rus aspectu. Filiae discurrerunt super mu-
rum: sed asperauerunt eum et iurgati sunt
in uideruntque illi habentes iacula Sedit
in forti arcus eius. et dissoluta sunt uin-
cula brachiorum et manuum illius. per manus
potestis iacob. Unde pastor egressus est
lapis israel. Deus patris tui erit adiutor
tuus: et omnipotens benedicet tibi benedicti-
onibus caeli de super: benedictionibus abyssi ia-
centis deorsum. benedictionibus uerberum et
uulue. Benedictiones patris tui confortate
sunt benedictionibus patrum eius. donec ue-
niet desiderium collum eternorum. Fiant
in capite Ioseph et in vertice nazarum in-
ter fratres suos. Benjamin lupus ra-
par: mane comedet praedam et uespere diui-
det spolia. Omnes hi in tribubus israel
duodecim Haec locutus est eis pater su-
us: benedixitque singulis benedictionibus
propriis: et precepit eis dicens. Ego con-
gregor ad populum meum. sepe litem me

cum patribus meis in spelunca duplici quae est in agro ephron ethi in mambre in terra chanaan. quam emit abraam cum agro ab ephron ethi in possessione sepulcri. Ibi sepeliet eum et saram uxorem eius. Ibi sepultus est ysaac cum rebecca coniuge sua. Ibi et lyra dicitur iacob. finitibus mandatis quibus nihil intruebat. collegit patres suos super lectulum et obiit. appositusque est ad populum suum. **L**

q Quod cernens ioseph: ruit super faciem patris. fletus et deosculatus eum. precepitque seruis suis medicos ut aromatis bus condiret preteritum. Quibus iussu expletibus transierunt quadraginta dies. Iste quoque per mortem erat cadauerum conditorum. Et eum egiptus septuaginta diebus. Et expleto plactus tempore. locutus est ioseph ad familiam pharaonis. Si inueni gratiam in conspectu vestro. loquimini in auribus pharaonis eo quod per me adiuuauerit me dices. Et morior: in sepulcro meo quod fodi mihi in terra chanaan sepelies me. Ascenda igitur et sepeliat preteritum meum ac reuertar. Dicitque ei pharao. Ascende et sepeliat preteritum tuum sic adiuuauerit te. Quo ascendere ierunt cum eo omnes senes domus pharaonis. cuiusque maiores nati terre egipti: domus ioseph cum fratribus suis absque puillis atque armamentis que dereliquerunt in terra iessen. Habuit quoque in comitatu currus et equos: et facta est turba non modica: veneruntque ad aream achad que sita est transiordanem. ubi celebrantes exequas planctu magno atque vehementi impleuerunt septem dies. Quod cum vidissent hitatores terre chanaan direxerunt plactus magnus est iste egiptus. Et idcirco vocatum est nomen loci illius planctus egipti. Fecerunt ergo filii iacob sic preceperat eis: et portantes eum in terram chanaan sepelierunt eum in spelunca duplici quam emit abraam cum agro in possessione sepulcri ab ephron ethi contra faciem mambre. Reuersusque est ioseph in egiptum cum fratribus suis et omni comitatu sepulto patre. Quo mortuo timentes fratres eius et multo loquentes. ne forte memor sit iniuriae quam passus est et reddat nobis omne malum quod fecimus: mandauerunt ei dicentes

Pater tuus precepit nobis antequam moreretur ut haec tibi vobis illius dicerem? Obsecro ut obliuiscaris sceleris fratrum tuorum: et peccati atque malicie quam exercuisti in te. Nos quoque oramus ut seruo dei patri tuo dimittas iniquitatem hanc. Quibus auditis fleuit ioseph veneruntque ad eum fratres sui et promi adorantes in terram dixit. Serui tui sumus. Quibus ille respondit. Nolite timere. non dei possumus resistere voluntati. Vos cogitastis de me malum sed deus vertit illud in bonum. ut exaltaret me sicut in presentia cernitis: et saluos faceret multos populos. Nolite timere. Ego pasceam vos et puillos vestros. Consolatusque est eos et blande et leniter est locutus: et habitauit in egipto cum omni domino patris sui. Viri quoque centum decem annis et vidit effraim filios usque ad terciam generationem. Filii quoque machir filii manasse nati sunt in genibus ioseph: quibus transactis locutus est fratribus suis. Post mortem meam deus visitabit vos: et ascendere vos faciet de terra ista. ad terram quam iurauit abraam isaac et iacob. Quisque adiurasset eos atque dixisset. deus visitabit vos. asportate ossa mea vobiscum de loco isto. mortuus est expletis centum decem vite sue annis et conditus aromatis: repositus est in loculo in egipto.

Explicit liber Genesis. Incipit liber Ielleimoth quem nos Exodi dicimus.

Capitulum I

Ecce sunt nomina

filiorum israel. qui ingressi sunt in egiptum cum iacob. Singuli cum domibus suis introierunt

Rubem. simeon. leui. iudas. isachar. gabulon. et beniamin. dan et neptalim. gad et aser. Erant igitur omnes anime eorum qui egressi sunt de semore iacob septuaginta. Ioseph autem in egipto erat. quo mortuo et vniuersis fratribus eius omnique cognatione sua: filii israel creuerunt et quasi germinantes multiplicati sunt: ac rotorati nimis impleuerunt terram. Surrexit interea